

Mirgu Marga
Rašo Kugis Mugis.

ATLANTO Carteris, kuriuo Lietuvai grindžia viltį atgauti "laikinai", kaip Prezidentas Rooseveltas Lietuviai delegacijai sakė, atimtą nepriklausomybę, sušaukia vis žiauriau pučiančių vėjų.

Vienas to Carterio autorių, Premjeras Churchill, viešai pareiškė "naujų pasitarimų" reikala, praktikoje Carterį tariant. Londono Times pareiškė savo abejojimus apie Carterio principų pritaikomumą. Tas patiko Maskvai, kuriai Atlanto Carteris tai kaip peilis po kaklu.

LIUDNA kad ir Amerikoje pradeda abejojimo bangų kilti. Šalto vandens pirmas užpylė rašytojas Lippmann.

Aną dieną New York Times priėmė, Emery Reeves, autorius knygos "A Democratic Manifest", tiesmukai sako, Atlanto Carteris pareiškęs principus kurie būvę gražūs ir tiko tik 18-tam šimtmečiui, kada žmonės kovojo prieš karalių autokratijas ir despotizmą, ar nenorėjo pasiduoti svetimai valdžiai. Musų prekybos ir pramonės amžiu, sako, kuomet pasauli galima į 64 valandas lėktuvu apskristi, kiekvienos tautos teisė būti griežtai nuo visų kitų nepriklausoma, "netinkama". Kokia, sako, buvo nauda Lietuvai "sąvės apsisprendimas", kuomet "save apsisprendus" Lenkija, brukšt, smurtu pagrobė Vilnių?

REEVES tvirtina, pasauliui reikia eiti ne į 80 ar 100 atskirų "sąvės apsisprendimų" vietų, bet prie supratimo kad kiekvieno žmogaus ir kiekvienos valstybės saugumas priklauso nuo visų kooperavimo. Reiškia, reikia sutvarkyti tautų ir valstybių tarpusavio priklausomumą, ne nepriklausomybę.

Lietuviai čia ponui Reeves galėtų atsakyti kad jiems "namučiai kad ir smilgučiai", Lietuviai nenori būti Rusams galvijai, kuriuos galima dienos ir nakties metu gaudyti ir Sibiran vežti. Jei tarptautinio "tarpusavio priklausomumo" suorganizavimas Lietuvius nuo to baisaus likimo gali apsaugoti — gerai; jei ne — Lietuviai (ir visos kitos Rytų Europos tautos) kovos už nepriklausomybę, nežiurėdami kad šis idealas, kaip sakoma, tinka tik 18-tam, ne 20-tam šimtmečiui.

VOKIEČIŲ atsitraukimai Rusų fronte sustoję, kol kas, neįvykdę daugelio laukto pasitraukimo iki Dauguvos (Rygos-Dauguvos) ir net Klaipėdos linijos. Šis pasitraukimas, gali būti, dar įvyks.

STALINAS mielai sutiko ir pasikalbėjo su Amerikos Lenku kunigu, Orlemanskiu, vadovu Maskvai prielankios Kosciuskos Sąjungos. Kitais žodžiais tariant, Stalinas ir su vėliniu bučiuosis jei tik šis padės Maskvos klastas vykdyti. Hitleris, Badoglio, Orlemanski — visi Maskvai geri kada Maskvos muzikai šoka. Tik ateitis išriš klausimą ar Lenkai daugiau laimės su Orlemanskiais, Wasilewskomis, Berlingais, ar su Mikolajczykais ir Sosnkowskiais.

BALTIMORĖS Lietuviai, sakoma, pripuolamai išgirdę iš Berlino radio stoties Lietuviai kalbantį asmenį, kuris sakė esąs A. Kalvaitis, buvęs

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 20

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO GEGUZES-MAY 12, 1944

(29-ti metai :: 29th year)

Kaip Lietuvos Klausimas Stovi Washingtone?

KARO ŽINIOS

Vokietija be Perstojo Bombarduojama

Geguzės 11 iš Londono praneša kad Alijantų didis oro laivynas, 3,500 skaičiuje, iš stovyklų Britanijoje ir Italijoje, plaisino Hitlerio valdomą Europą numetant apie 4,500 tojų bombų. Tai jau 26 dienos paeiliui kaip toks neliaujamas oro bombardavimas tęsiasi.

Lėktuvai pasiekė nazių punktus Austrijoje, Prancuzijoje ir Belgijoje. Geg. 8, virš 4,500 lėktuvų atakavo Berlyną, ir Bucharestą. Berline užmušta apie 1000 žmonių.

Vokiečiai laukia Alijantų įsiveržimo, pasekmėje šio nuolatinio bombardavimo. Kur ir kada įsiveržimas prasidės naziai negali nuspėti.

Maršalas Rommel skelbia jog Alijantai susilauks ko, nesitiki savo invazijoje į Vokietiją. Vokiečiai esą pasiruosę viskam, ginkluoti naujais ginklais.

ITALIJOJE, naziai tapo pastumti atgal, pasitraukę per Aventino upę, Alijantams tai paėjo pirmyn.

Alijantai užėmė tris Italijos miestelius. Alijantai veržiasi link Vokiečių tvirtovės Sulmona.

Italijoje, U. S. ir Britų bombardierai išplaisino Pescara tvenkinį, kuris pablogino Vokiečių armijos padėtį Adriatiko pakrastyje, nušlavė tiltus.

RUSAI paėmė iš Vokiečių Sevastopolį, Krime.

PACIFIKE, U. S. lakunai antrą kartą šio karo bėgiu atakavo salą Guam, artyn Japonijos. Taip pat smarkiai bombarduota Kurilų salos šiaurėje ir Japonų tvirtovė sala Truk.

Su virš 150,000 Japonijos kareivių apsupta eilėje salų kurias Amerikiečiai užima, ir užkurtus jiems pabėgimo kelius; tos salos bus jau jų kapais.

Atkaklus mušiai eina su Japonais Burmoje ir Kinijoje.

U. S. Karo vadovybė paskelbia kad Bal. 20 nazių lėktuvai paskandino Amerikos karo laivą naikintuvą, kuris turėjo 200 vyrų. Iš jų dalis išgelbėta.

Lietuvos konsulas Chicagoje. Jis sakė, Lietuvos žmonės nenori Rusų sugrįžimo, ir kad Dr. J. Šliupas esąs gyvas. Ši pastaroji žinia, jei teisinga, Amerikos Lietuvius nudžiugins, nes Dr. Šliupas tai mūsų senas Amerikos Lietuvų veikimo veteranas. Visi linki kad jo šviesios akys sulauktų Lietuvos išlaisvinimo nuo tų priešų prieš kuriuos jis visą amžių kovojo.

ATSITIKIMAS SU LENKAIS VERČIA MUS BUTI LIETUVOS SARGYBOJE

Du Lenkai bolševikai — vienas jų kunigas, kitas profesorius, — Lenkų tautai nežinant, nvyko iš Amerikos į Maskvą tartis Lenkijos likimu ir katalikų tikėjimo klausimu. Ir, kaip praneša Chicago Daily Tribune, tie "atstovai" buvo ten pasiųsti su Prezidento Roosevelto žinia. Lenkai juos vadina tautos Judais.

Toliau, tas Tribune pranešimas sako (žiūrėkit Anglišką tekstą ant 8 pusl.) kad sovietų diktatorius Stalinas pasiūles Prez. Rooseveltui mintį atsiųsti ką iš Amerikos kas prijaucia komunistams ir yra Lenkų tautybės, "sušvelninimui" Sovietų santykių su Lenkija.

Niekas nesitarė ir nesiklausė Lenkų patriotinių komitetų ar jie nori kad tie "atstovai" jų tautos vardu kalbėtų. Nors Lenkai, kaip ir kitos tautos, sunkiai dirba Amerikoje už karo laimėjimą, perka karo bonus, su jais niekas nesitarė apie Lenkijos likimą, tik pasirinko du komunistų agentus ir niekam nežinant pasiuntė juos pas patį vyriausį terorą-komunistą, kuris užsimojęs savo kaimynės šalis pavergti ir išnaikinti.

Kaip šiandien Washingtone stovi Lietuvos klausimas? Ką Prezidentas Roosevelt pažadėjo Stalinui Pabaltijo tautų atžvilgiu? Atmename, Prezidentas Roosevelt vieną kartą pažadėjo Lietuvos nepriklausomybę užtarti ir tikrino kad Lietuva bus atstatyta kartu su visomis mažomis ir pavergtomis šalimis. Tada Lietuva buvo kaip tik patekusio to paties Stalino okupacijai.

Atsitikimas su Lenkijos klausimu, kada nežinomi ir tautai kenksmingi komunistų agentai siunčiami į Maskvą spręsti Lenkijos likimo, turi versti ir mus Amerikos Lietuvius daugiau teirautis pačiame Washingtone kas ten daroma Lietuvos klausimu? Mes dirbame ir kariaujame UŽ AMERIKĄ, nejaugi Amerikos vyriausybė drįstų padaryti kokius slaptus prizadus Stalinui kaipo atsidėkojimą mums už mūsų sunkius darbus ir pastangas? Ar ne laikas būtų pasiųsti Lietuvų delegaciją į State Departmentą ir kitur, patyrinėti?

JAPONAI LAIKYSIS IKI PASKUTNOS

Britų tėmytojai tikrina jog Japonai, mušami Pacifico iš jų užkariautų salų, trauksis į savo namų salas, net iš Mandžurijos, ir pagaliau laikysis nuo nuagėjimo. Japonų sumušimui reikėsia padėti daugiau pastangų ir bus pavojingiau negu dabar yra numatytas įsiveržimas Vokietijon, žinovai sako.

Jeigu Japonija nebus paskubinta bombarduoti dabar, diduma jos sunkiųjų pramoninių ir išskirtųjų po visą šalį ir suslėpta po kalnais, taip kad paskui bus sunku prieti.

Amerikoje žinovai tikrina kad karo pabaigos su Japonija negalima tikėtis greičiau kaip į tris ar keturis metus. Taigi Amerikiečiams reikės dar daugiau pastangų ir padėti žymių pastangų iki tas geltonodis agresorius bus sumuštas.

Gryžo. Iš Seattle praneša kad parskrido iš Rusijos tas Lenkas Kun. Orlemanski, del kurio misijos į Maskvą Amerikoje kilo skandalas ne tik tarp Lenkų bet ir spaudoje bendrai. Orlemanski, kuris tarėsi su Stalinu ir Molotovu, sako tuo tarpu neturi ką pareikšti, "iki ateis tam laikas ir vieta".

ARMIJAI REIKIA 15 BILJONŲ

Prez. Roosevelt kreipėsi į Kongresą prašydamas paskirti \$15,676,652,700 armijos išlaikymui per metą iki Liepos 1945 metų. Ta suma apimtų išlaikymą vyrų ir moterų armijos ir 7,700,000.

Prez. Roosevelt patiekė Kongresui prašymą skirti \$800,000,000 šelpimui ir atstatymui gyvenimo Vokiečių užimtu šalių, kuomet jos bus išlaisvintos. Lend-Lease tėsiumi prezidentas prašo Kongresą skirti \$3,450,570,000, pratęsimui to programo iki Birželio 30, 1945 metų.

SUGRYŽO. Edw. Stettinius, Valstybės psekretorius, sugrįžo iš Londono į Washingtoną. Savo kelionę jis pripažysta buvus paskminga. Jis tarėsi su Anglais ir su U. S. ministru Maskvai, Harrimanu. Stettinius išbuvo kelionėje mėnesį laiko.

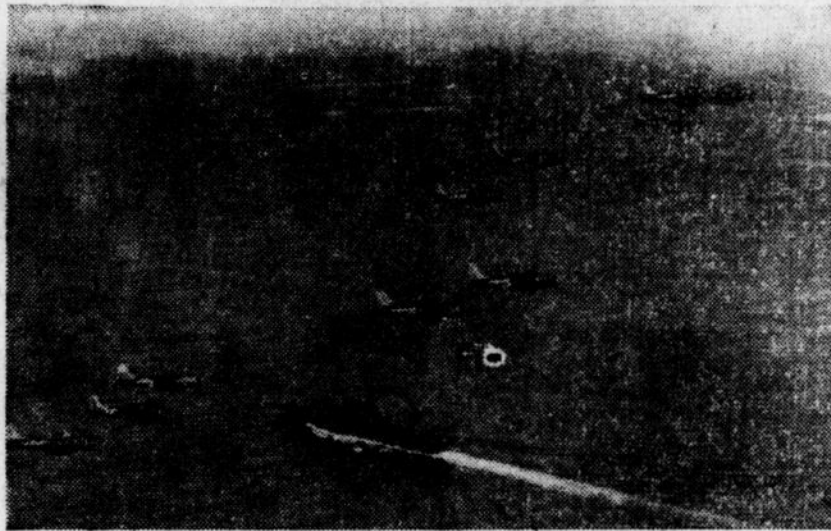
SKUBĖKITE RINKTI MILIJONĄ PARRAŠŲ ANT PETICIJOS

Peticijų galite gauti rašydami į:

W. F. Laukaitis, Peticijų Komisijos Pirm.
110 E. Lexington St. Baltimore, Md.
Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centras

6820 Superior Avenue

U. S. Lėktuvai Atakuoja Palau Salą

Buris Amerikos lėktuvų pakilė nuo didžiojo lėktuvnešio laivo skrenda į ataką Japonų valdomos Palau salos, Pietiniam Pacifike.

AMERIKOJE 183,618 KARO IMTINIŲ

Suv. Valstijose dabartiniu laiku randasi 183,618 karo nelaisvių, suvežtų iš kelių frontų, kuriuos Amerikiečiai paėmė. Žymiausias skaičius yra Vokiečių — 133,135; Italų — 50,133; Japonų — 347. Belaisviai išdalinti per 203 stovyklas išmėtytas po 40 valstijų.

Karo imtiniais duodama dirbti su mažu užmokesniu, kurie nori, bet varu neverčiami prie darbų. Iš to imtinių skaičiaus pabėgusių buvo 285, bet visi išskyrus 5 sugauti.

Bolševikai įsiveržė Lenkijon, Rovno srityje, tikrina kad Vokiečiai užėmė tą sritį išžudę suvirš 102,000 civilinių ir kalinių. Tas skaitlines skelbia sovietų nepaprasta komisija paskirta tyrinėti Vokiečių žiaurumą.

Tegul bolševikai paskelbia skaitlines savo išžudytų žmonių Lenkijoje, kada ją užėmė 1939 metais, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

BRITAI vėl paleido iš kalėjimo Mohandas Gandhi, Indijos laisvės kovotoją, kuris kalėjime pradėjo merdėti. Britų valdovas Indijoje sutiko tartis su Gandhi gavimui visų Indijos gyventojų ir politikos vadų paramos kare prieš Japonus.

TAI TURĖSIM SKOLŲ!

Washington. — Atstovų Rumų komisija užgyrė biilių kuris leidžia valstybės skolas padidinti dar 30 bilijonų dolarių — nuo 210 bilijonų iki \$240,000,000,000.

PASKIRTAS. James V. Forrestal, buvęs Karo Laivyno antru sekretorium, Prez. Rooseveltui aktu paskirtas Karo Laivyno Sekretorium mirusio Knox vieton. Jis yra 52 metų amžiaus, Demokratas. Knox buvo Republikonas.

Rumanijos aliejaus sritis Ploesti apeliokėje tiek bombarduota Alijantų lėktuvais kad aliejaus gamyba ten liko vos 25 nuošimčių normalio.

Holandijos karalienė ir Belgijos premjeras, gyvenanti užsienyje, kalbėjo į savo šalių gyventojus per radio, pranešant kad ateina jų išlaisvinimo valanda, kuomet Alijantai pradės veržtis į Vokietiją.

Magnetiška Mina

Sergt. Collins, iš Brighton, Mass., apžiūrinėja nazių magnetiška miną, kuri rasta Anzio pakrastyje Italijoje. Magnetetas toje minoje patraukia ją prie metalo, kaip tankų ir kitų pabukų, ir juos suplaisio.

DIRVA (THE FIELD)

Published every Friday in Cleveland by the

LITHUANIAN WEEKLY

Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

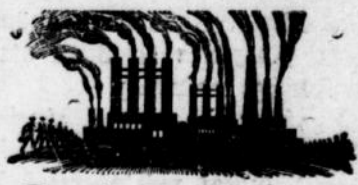
Subscription per Year in Advance

In the United States \$2.00

In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice

under the Act of March 3, 1879.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIŲ

Dešimtys Tukstančių Darbininkų Streikavo Šios Savaitės Pradžioje

Šios savaitės pradžioje, šioje salyje ir Kanadoje streiko bangose buvo įsivėlę apie 33,000 darbininkų, kurie dirba prie svarbių karo darbų.

Detroito-Windsor srityje streikas palietė 28,000 darbininkų.

Geguzės 10, Fordo streikuojanti darbininkai Kanados pusėje, Windsor, sutiko grįžti dirbti.

Pittsburgho srityje streikuoja apie 3,500 darbininkų.

Canton, Ohio. — Sustreikavo 1,200 darbininkų Timken Roller Bearing Co.

Streikas kilęs dėl paskyrimo padėjėjų į inspektorių vietas.

Neprišlima. Amerikos Darbo Federacijos vadai atmetė John L. Lewis, angliakasių unijos prezidento, pasiūlymą priimti U. M. W. of A. atgal į Darbo Federaciją.

Lewis tikrina kad Darbo Federacija gavus patarimą iš New Deal vadų neįsileisti angliakasių atgal į A. D. F.

Lewis pats atsiskyrė iš ADF įsteigdamas CIO. Vėliau jo santikiai su CIO nutruko, jis liko vienas su angliakasiais, ir sumanė sugrįžti į Darbo Federaciją.

Lewis taip pat labai rėmė Prez. Rooseveltą jo rinkimuose, paskui susipyko ir su Rooseveltu, išeidamas prieš jį.

Cleveland, Ohio. — Čia prasidėjo CIO plieno darbininkų unijos 2,300 delegatų suvažiavimas, kame aptariama sumanymas reikalauti plieno unijos darbininkams algų pakėlimo. Naujame algų programme reikalaujama garantavimo plieno darbininkams metinės mokes ties. Sakoma tai yra būtinas dalykas ruošiantis pokariui gyvenimui.

Valdžios Karo Darbo taryba ruošia planus kontroliavimui vyrų tarp 26 ir 37 metų amžiaus, kurie liko nepaimti militarinė tarnybon. Kiti to amžiaus vyrai gal but dar paimti i tam tikrus specialius militariskus užsiėmimus.

Nuogi šokinėja. Vancouver, Kanadoje, randasi Du-hoborų sekta, kurie mėgsta tam tikrais atvejais išsivilkę nuogi siausti. Geguzės 7, vietiniame parke prie tukstantinės minios vaikščiojančių žmonių grupę tų fanatikų išsivilkio iš savo rūbų ir ėmė žyioti. Šešiolika jų areštuota.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Streikai Kasyklose ir Plieninėse

Pereitą savaitę, Gegužės 5, susireikavo visi 700 angliakasių Montour No. 10 kasykloje, prie Library, Pa. Tuo metu vakarinėje valstijos dalyje angliakasių streikas buvo apėmęs šešias kasyklas su 3000 streikuojančių mainerių.

Montour kasykloje streikas kilo dėl to kad darbininkai buvo pavėluoti pristatomi į kasyklą ir tuo metu susitrukė jiems darbas.

Taipgi buvo susireikavę suvirš 1000 angliakasių Ford Colliers Co. kasyklose prie Curtisville.

Aliquippa dirbtuvėse Jones & Laughlin Pleno kompanijos, susireikavo 450 darbininkų.

Tos pačios kompanijos dirbtuvėse Second Ave., pačiame Pittsburghe, taipgi susireikavo eilė darbininkų.

Baigėsi streikas kilęs Blaw-Knox plieno dirbtuvėse Pittsburghe ir Etna.

Sako Gali Įvesti 48 Valandų Savaitę

Padidėję karo darbų užsakymai ir nesilaikymas darbo racionavimo programos Pittsburgho srityje privers įvesti 48 valandų darbo savaitę, sako šios srities Darbo Jėgos viršininkas Fagan.

Darbdaviai, kurie neužima dirbimu būtinų karo reikmenų ir samdo į darbą darbininkus laukydami karo darbo racionavimo įstatymą, turės būti priversti tokius darbininkus paleisti, ir jiems bus atimta gasolino ir maisto racionavimo kuponai bei medžiagų gavimo pirmenybė. Reikalui esant, jie galės būti nubausti ir smarkiai.

Dabar jau stoka darbininkų karo reikmenų dirbtuvėse, o vasaros metu sako jų visai pri-truks.

Suvažiuos 48 Valstijų Gubernatoriai

HERSHEY, Pa. — Gegužės 28-31 atsisbus 36-tas metinis Amerikos valstijų gubernatorių suvažiavimas. Posėdžiai bus valstijos sostinėje Harris-burge ir čia. Jau pasizadėjo dalyvauti 45 gubernatoriai, tikima galės priubiti visi 48.

Jie susirinks apkalbėti ir pastatyditi problemas kurios šaliai užėina del karo ir po karo.

NUKRITO TIESIOG I KAPINES

Prie West Chester, Pa., nukrito tiesiog į kapines vidutinio didumo armijos bombieris ir sudėgė, žuvo visi 7 jo vyrai. Lėktuvas skrido iš Newark, N. J., į Floridą.

RENGIASI BALSAVIMAMS

Pennsylvanijos 67 apskritys išsiuntinėja apie 500,000 balsavimo lakštų kurie bus išdalinėti suėjusiems į 21 metus vyrams ir merginoms tarnaujantiems visose militarinėse šakose visame pasaulyje.

Kiekvienas toks balotas valstijai atsis po 30 centų, arba apie \$150,000.

Visos valstijos paimtų tarnybom vyrų skaičius siekia į 800,000, bet dalis jų nepilnametėiai.

Užsirašykite Amerikos "LIETUVIŲ NAUJENAS" mėnesinis žurnalas, 28 puslapių, pareiškimas ir daug skelbimų. Kaina metams \$1. Adresas: 222 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa. Lietuvių Naujienos

Mato Svetimom Akim

Claude Wood, karo darbininkas, nelaimingai praradęs regėjimą, gavo sau kitas akis: viena mirštanti moteris sutiko atiduoti jam savo akis ir jos buvo perdotos jam. Tam tikslui reikėjo 11 operacijų, bet dabar jis pilnai mato vėl.

PHILADELPHIA

PASIŪSTAS KUN. K. UR-BONAVICIUI PADEKOS LAISKAS

Vietiniai veikėjai, kurie ištikrų dirba už Lietuvos laisvę, ne vien žodžiais ir viliojimu sau nuo prasciokelių aukų, jau išsiuntė Kun. Dr. K. Urbonavičiui padėkos laišką už jo Darbininkų telpusį editoria-lą, "Stiprus Lietuvos Užtarėjas", kame tas žymus kunigas gražiai komentuoja "Timeless Lithuania".

Laiškas tokio turinio:

"Gerbiamas Daktare:

"Sekmadienį, Balandžio 23

d., mes Philadelphia Lietuvos veikėjai, kurie esame prisidėję prie išleidimo veikalo "Timeless Lithuania", susiję Lietuvos Muzikalo Namo sve-tainėje, tarp kitko, turėjome laimę girdėti skaitant ir Jusų gabios plunksnos editoria-lą: "Stiprus Lietuvos Užtarėjas", telpusį Darbininko Balandžio 4 d., kuriuo Jūs taip gražiai ir teisingai apipasaikojate apie jos knygos vertingumą, kuo mes tapome labai, labai suža-vėti. Todėl mes visi vienbalsiai ir nusprendėme Jums, gerbiama, turti viešai už tai širdingai Ačiū!" Kor.

DAR PRIE KELIONĖS

Iš Philadelphia į Bostoną andai buvo išvykę keletas vien-genių, vieni kaip publika, o kiti kaip dalyviai programė tenyškio Lietuvių Jaunimėjų Tautinių Soklų Soklų grupės meniskame vakare, Balandžio 23 d.

Kaip žinoma, ten nuvykusi mūsų jaunų smurikorių. Tad Kuligovskį, patikto stovyje ir priėmė miesto mayoro pava-duotojas Adv. Jonas Grigalius.

Taipgi, dabar kaip patirtai, tam jaunam mūsų smurikoriui Bostono mayoras teikėsi ir as-menišką laišką prisijusti.

Girdėjęs.

DAYTON, OHIO

MIRĖ V. OLEKIENĖ. Gegužės 6 d. Good Samaritan ligoninėje, mirė Viktorija Olekienė, 56 metų amžiaus. Liko vyras, Juozas, ir keturi sūnai, kurie visi yra Dėdės Samo karinėje tarnyboje. Vienas iš jų, Viktoras, randasi Airijoje, kuris negalėjo pavykti pasku-tiniam atsisveikinimui su mo-tina; kiti trys jos sūnai buvo parvažiavę į laidotuves.

Velionė Daytono išgyveno 39 metus. Iš Lietuvos paėjo Vi-šakio Rudos parapijos, Suvalkišios Palaidota Kalvarijos kapinėse, pamaldos atsisbuo Lie-tuvių šv. Kryžiaus bažnyčioje. D. Rep.

AUKOKIT Lietuvos vadavi-mo reikalams per LVS. Vi-si stokime už laisvą Lietuvą.

Detroit, Mich., Naujienos

'I AM AN AMERICAN' DIENA

Kaip per pastarus kelis me-tus taip ir šymet Prezidentas Roosevelt paskelbė "I Am An American Day". Ta diena nu-statyta sekmadienį, Gegužės 21. Ta diena yra tai Ameri-kos piliečių diena, kada jau-nieji suėję į metus tampa pil-nateisiais balsuotojais, ateivių kurie įsigyja pilietybę ir gau-na teisę balsuoti ir dalyvauti Amerikos pilname gyvenime.

Kaip iš 1943 metų piliety-bės biurų surinktos žinios ro-do, pernai metų Amerikos pi-liečiai tapo virš 400,000 ate-i-vių, tai yra daugiau negu ku-rį kitą metų pirmiau šios šalies istorijoje.

Nuo Gruodžio 7, 1941 metų, kada Japonija užatakavo U. S. ir įtraukė šią šalį į karą, vie-name tik Clevelande 17,200 ate-i-vių pasidarė šios šalies pi-liečiais.

LIETUVAITĖ WAC PULKININKĖ

Patiriama kad Lietuvaitė iš Worcester, Mass., Ona Shim-kus, viena iš pirmutinių isto-jų į WAC (moterų armijos organizaciją), pasiekė aukšto laipsnio — ji jau pakelta Pul-kininko rangon ir priskirta at-sakingson vieton Karo Depart-mente Washington.

Gabesnės WAC's kurios pir-mutinės įstojo ir savo darbin-gumu atsižymėjo, pakeliamos į aukštiasias viršininkes savo tarnyboje, nes tokių dar nėra gana ir jų reikia daugiau, mo-terų armijai didėjant.

Jeigu WAC's kada nors ga-lės turėti savo generolus, rei-kia tikėti išgarsime kad ta mu-sų Lietuvaitė jau General An-na Shimkus....

NAUJA INCOME TAX TVARKA

Visoje šalyje kilus nepasi-tenkinimui del keblių ir sun-kių taksų nuo ineigų pildymo formų, kokios šio karo metu buvo įvestos, Atstovų Rumai Washingtono vienbalsiai pri-ėmė naują palengvintą Income Tax rinkimo budą.

Iki šiol ineigų taksų rapor-tus turėjo pateikti apie 50 mi-lijonų asmenų turinčių inei-gas. Dabar nustatyta paliau-suoti nuo pildymo taksų blan-kių 30 milijonų tų taksų moki-tojų.

Atstovų Rumai tą bilių pri-ėmė 358 balsais prieš 0, ir pa-vedė Senatui. Ar Senatas į tai irgi pažiūrės tokiom pat akim, nežinia. Bet jeigu ir Senatas tą bilių priims, jis palengvins žmonėms labai dik-čiai.

Nauji taksai pradės veikti tik su Sausio 1 diena 1945 m. Kaip jie veiks bus pranešta kada Senatas tą bilių priims.

Narsus Pacifiko Salų Kariautojas

US lakunas Majoras Richard Bong, žymiausias Pacifi-ko lakunas, numušęs 27 Japonų lėktuvus, parodoma stovi prie savo lėktuvo, ant kurio turi užlipęs didelį atvaizdą savo mylimosios; dešinėje matosi prilipę 25 iš 27 Japo-niškų vėliavų, kurios kiekviena atstovauja numuštam Japo-nų kariškam lėktuvui.

Detroito Lenkai taipgi Protestavo

Gegužės 3 dieną, Detroito Lenkai, kartu su kitais lais-vos Amerikos savo vietau-čiais, minėjo 1791 metų Len-kijos Konstitucijos priėmimą, surengdami dideles iškilmes.

Kadangi Detroitas yra dide-lė Lenkų kolonija, jie tos su-kakties dieną turėjo iškilmin-gas pamaldas katalikų kated-roje, kuriose pontifikales mi-šias laikė pats Arkivyskupas Edward Mooney.

Šios iškilmės proga Lenkai pasinaudojo smarkiai papro-testuoti prieš tą bolševiką ku-niką, Orlemanskį, prieš bolše-viką profesorį, Lange, prieš Sovietus ir net prieš Amerikos vyriausybę, kuri dasileido iki to kad dave vizas tiem komu-nistam važiuoti į Maskvą kal-bėtis su Stalinu Lenkijos rei-ka-lais, Lenkų tautos vardu.

Žymų vaidmenį Lenkijos tei-sių gynime šiuo tarp atlieka Lenkas Kongresmanas Lesin-ski, iš Detroito. Jis ir Wash-ingtono ir Detroito uoliai kovo-ja už Lenkų tautines teises ir išnaudoja proga iškelti Valsty-bės Departamento netaktiską ir kenksmingą pasielgimą — da-vimą komunistams vizų vykti į Rusiją pas Staliną, kuomet jokiais kitais atvejais niekas negali iš Amerikos išvažiuoti.

Lesinski pasakė: "Aš ste-biuosi kodel State Departmen-tas suteikė vizas kurios leido tiem dviem 'atstovam' — kri-kščionybės ir tėvynės išdavikam nuvažiuoti į Rusiją tuo metu kai Rusija pasmerkė Atlanto Čarterio principus".

Tas pats Kongresmanas Le-sinski Atstovų Rumuose Wa-shingtono savo kalboje prily-gino Kun. Orlemanskį prie Ju-do Iskarijoto, kuris už trisde-simtis grašių išdavė Kristų — kažin už kiek šis kunigas iš-duoda savo tėvynę ir tikėjimą bolševikams? — klausė jis.

Lenkai visoje Amerikoje jau taip įsirdė del Prezidento Roo-sevelto nepasirupinimo priver-sti Rusiją pritaikyti Atlanto Čarterį pokariniam sienų nu-statymui, dabar dar labiau įsirdo panaudojimu to kunigo Stalino propagandos agentu.

Yra žinių kad Stalinas pra-šė Prezidentą Rooseveltą Te-herano konferencijoje, prisijus-ti Rusijon Romos katalikiškos kilmės Lenkų iš Amerikos, ku-ris turi komunistines simpati-jas, sušvelninimui Stalino ne-susipratimui su Lenkais ir ka-talikai. Roosevelt tam prita-ręs ir to pasekmėje State De-partmentas sutiko suteikti vi-tam kunigui ir profesorui; vizas duoti įsakymas buvęs atėjęs "iš aukščiau".

Su tuo kunigu gavo leidimą važiuoti ir Oscar Lange, Len-kas profesorius Chicago's uni-versitete, kuris tik metas at-gal gavo Amerikos pilietybę.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

Užėmė Dirbtuvę

U. S. Valdžios maršalas sė-di prieškambarėje Montgome-ry Ward dirbtuvės prezidento ofiso Chicagoje. Valdžia pa-ėmė į savo kontrolę tą dirbtu-vę kai kompanija atsisakė iš-pildyti Karo Darbo tarybos pa-tvarkyma. Ward darbininkai pravedė balsavimą prisidėjimui prie CIO.

SERGA. Mrs. E. Larain jau dvylika savaičių kaip na-mie sunkiai sirgo. Gegužės 1 d. ji išvežta į Mt. Carmel ligo-ninę. Pirmiau ji gyveno Cle-velande.

STREIKAI

Antra savaitė kaip Detroito streikuoją dirbtuvių foremanai darbininkų prižiūrėtojai karo reikmenų dirbtuvėse Packard, Briggs, Hudson, Murray Corp. Jie nori kad kompanijos pripa-zintų jų uniiją, Foremans' As-sociation of America.

Priežastis kuri juos išvedė streikuoti: kompanijos reika-lauja kad jie spausdų darbinin-kus greičiau dirbti, o uniijistai darbininkai jų neklauso, visai-p juos neigia, kolioja ir pajuo-kia. Foremanai sako, šiuo lai-ku mes pasilikom mažiau rei-škianti negu dirbtuvės šlavikai.

Streikuoją apie 3000 fore-manų.

Taipgi streikuoją Ford Mo-tor Co. Windsor, Kanadoje, 14-000 darbininkų. Valdžia deda pastangas sutaisyti ir manoma darbininkai ir foremanai grįš dirbti greitai laiku.

Detroito srityje streiku ap-švieta keliolika dirbtuvių, strei-kuoją apie 25,000 darbininkų.

V. M.

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

NESMAGUS PASIVAZINĖ-JIMAS. Vienas 47 metų am-žiaus taksi šoferis atgabeno iš Clevelando pasazierį į Akro-ną ir čia pasiliko "paulioti". Matomai buvo gerai įsitrau-kęs, nes važiuodamas gatve pamatęs jauną moterišką su-kudikiu ant rankų, privažiavo prie jos, privertė revolveriu ją įlipti į jo taksi ir važinėti jį po miestą, o jis pats su kudi-kiu žaidė savo mašinoje. Ta jauna moteris buvo Juanita Francis, nuo Yale street, kuri buvo išėjus iš savo sesers ku-dikiu pasivaikščioti.

Vėliau ji įsnekėjo savo ne-pažįstamam šoferiui kad ji nori palikti kudikį pas "savo drauge, ir sugrįš su juo pasi-važinėti. Tuo tarpu ji pašau-kė policiją ir pribuvęs policija rado jį jo mašinoje beždian-tį ir suėmė. Jo šautuvas buvo tuščias, kaip policija patyrė.

•APSKAICIUOTA kad šio-je šalyje per metų laiko ant miestų nupuola apie 70 milio-nų tonų suodžių iš kaminų.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dvk.)

12,100 MIRUSIŲ IŠ- VIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpan-čiais mirusių vardais, mirusių išeivių Lietuvių skaičius pa-siekė 12,100, nuo Vasario mė-nesio, 1937 metų, kada miru-sių sužymėjimas šiame skyriu-je pradėta talpinti.

RIMKEVICIENĖ Agota, 71 m. mirė Bal. 28, Dayton, Ohio. (Garliavos par.). Daytono išgyveno 50 metų. Liko 5 dukters ir vienas sunus.

BRAZAS Jonas, 71 metų, mi-rė Kovo m., Elizabeth, N. J. MIKUSAUSKAS Vincas, 40 m. mirė Kovo m., Elizabeth, N. J.

VAITKEVICIUS Juozas, 66 m. mirė Kovo m., Elizabeth, N. J.

LADYGA Jonas, 57 m., mirė Kovo m., Elizabeth, N. J. PACIUNIENĖ Elena, 37 me-tų, mirė Kovo m., Elizabeth, N. J.

BAGDZIUNIENĖ Domicele, virš 90 m., mirė Bal. 6, Chi-cagoje. (Šiaulių ap., Lygumų p., Ramonaičių k.) Ameri-koj išgyveno 55 m.

JAKUBAUSKAS Juozas, mi-rė Kovo m., Springfield, Ill. (Vilkaviškio ap., Keturvala-kių p., Bartnikų k.)

URBONAS Jonas, pusamžis, mirė Bal. 8, Chicagoje. (Tel-sių ap., Viešvenių p.) Ame-rikoj išgyveno 33 metus.

KUNGIS Ignas, 57 m., mirė Bal. 9, Chicagoje. (Kalvari-jos par.) Amerikoj išgyveno 35 metus.

SEBOL Matilda (Slapkoskaitė) 38 m., mirė Bal. 11, Chi-cagoje. Gimus Virden, Ill.

YURASKA Juozas, 65 m., mi-rė Bal. 10, Chicagoje. Ame-rikoje išgyveno 50 metų.

VILIMAVICIUS Petras, mirė Bal. m., Mahanoy City, Pa. NAUDZIUNAS Petras, mirė Bal. m., Frackville, Pa.

NAUJOKAITIS Antanas, 66 m., mirė Bal. 14, So. Bos-ton, Mass. (Sintautų p.) A-merikoj išgyveno 40 m.

JASAITIS Vincas, mirė Bal. 6, Lee Park, Pa.

DIDZIUNAS Jonas, mirė Bal. 5, Luzerne, Pa.

BALEVICIUS Antanas, mirė Bal. 5, Detroit, Mich.

KUPSTAS Dominikas, mirė 9 Balandžio, Plains, Pa.

ŽELIONYTĖ Eleonora, 17 m., mirė Bal. 7, Wilkes-Barre, Pa.

SINKUNIENĖ Veronika, 61 m., mirė Bal. 7, So. Boston, Mass.

LUZECKIENĖ Ona, mirė Ko-vo 23, Rockford, Illj

BENDINSKIENĖ A., mirė 12 Kovo, Hartford, Conn.

STANKUS Mikolas, mirė Ko-vo 16, Newark, N. J.

POCIUS Juozas, pusamžis, mi-rė Bal. 12, Chicagoje. (Tel-sių ap., Narindaigių par.)

SIDLAUSKAS Rokas, pusam-žis, mirė Bal. 12, Chicagoje. (Šiaulių ap., Gruzdžių par.)

PREIBIENĖ Elzbieta, mirė 1 Bal., Baltimore, Md.

KURSCIEIENĖ Ona, mirė 3 Bal., Baltimore, Md.

JANULAITIS Antanas, mirė Baland. m. Baltimore, Md.

SVIKAUSKAS Vincas, mirė Bal. m., Baltimore, Md.

KLIMIENĖ Ona, 50 m., mirė Bal. 9, Brooklyn, N. Y.

LEVANAUSKIENĖ Petronėlė, 25 m., mirė Kovo 31, Brook-lyn, N. Y.

KAMINSKAS Mykolas, 65 m., mirė Bal. m., Grand Rapids, Mich.

NEWHOUSE Julė (Pašuostu-kė), 28 m., mirė Bal. mėn., Grand Rapids, Mich.

URBONAS Kazys, 58 m., mi-rė Kovo 19, Westville, Ill.

ŠAPURA Jonas, mirė Kovo 4, Westville, Ill. (Seinų ap.)

LUMBIS Antanas, 57 m., mi-rė Kovo 24, Wilkes-Barre, Pa.

JANCIUS Jonas, 52 m., mirė Gruodžio 1, 1943, Wilkes-Barre, Pa. (Kauno r., Bere-gių k.)

MOCKEVICIENĖ Jieva, 51 m. mirė Kovo 21, Maltby, Pa. (Raičių k.)

VOSKIENĖ Rožė, 56 m., mirė Kovo 25 d., Kulpmont, Pa. (Birštono par.)

VAITKEVICIUS Vincas, mirė Bal. m., Mahanoy City, Pa.

GUMBLEVICIUS Pranas, mirė Kovo 13, Bloomfield, Conn.

EKELEVICIUS Martinas, mi-rė Kovo 20, Kearny, N. J.

LAZAUSKIENĖ Ona (Šlyky-tė), pusamžė, mirė Bal. 6, Chicagoje. (Tauragės ap. Pa-gramančio p., Karapolių k.)

Užkietėję Viduriai? Kramtykt šį Gumą

• Kuomet neveiklios žarnos atima energiją, ina galva skaudėti ir su-sirgdoma, nenaudokite smarkiu luo-vautoja. Vietoj to, kramtykit pri-imny, mėsos-skonio FEEN-A-MINT, kramtoma guma, liuosuojantį vidu-rus švelniai ir tikrai. Kramtant FEEN-A-MINT, Moksas sako, jūs gaunate liuosuojantį vaistą veiknin-gis būdu. Bandykit FEEN-A-MINT signakt—jauisites geriau ry-toi. Didokas seimos saikas 10c. Im-kit tik sulgę nurodymu ant pakelio.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALE VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

Endicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreip-kitės į mane, gausit pigia kainą. Taipgi gausit pataravimų įva-riuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo mortgėjo. Patarnavimas ir išpildy-mas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius

IR BALZAMUOTOJAS

Sermonims kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoji, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

Tenai meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

Pavasaris Eina per Lietuvą...

Ar Kiekvienas iš Musų Prisimena tą Paskutinįjį Pavasarį? Kur tie Jaunuoliai kurie 1939 metais Turėjo Keturiolika Metų? Skubėkime kad Nereiktų Paskui Eiti Bernauti Kitiems.

"Ir man gražiai prisiminė visa —
Ramiai vingiuojanti Dubysa,
Aukšliukų sidabru tyškantis lietus..."
(Jonas Kossu-Aleksandravičius)

Rašo VYT. ARUNA-GEDGAUDAS.

Pavasaris eina per Lietuvą. Užmeskite akimirksniai akis ir padarykite pasivaikščiokį į mūsų praeities prisiminimuose. Štai Laisvės Alėja, Kaune, kuria skuba žmonės pavasariškai nusiteikę; krautuvinklai ruošiasi pavasario išpardavimams; prie Vytauto Didžiojo Muzejaus invalidai kapstosi apie rožes.

Be apsiaustų pirmą kartą išėję gatvėn, visi jaučiasi atgimę.

Už Nemuno miške paukščiai sugiedo, ir lankos pasipuošę gėlėmis.

Mes niekad neužmiršim to paskutinio pavasario, kada palikome Lietuvą. Jis liks mūsų atmintyse, kaip ryški fotografija iš jaunystės dienų, nupiešta auksinėmis spalvomis, niekad nesikeičianti, kas kartą vis labiau grožėjanti.

Bet aš dažnai prisimenu tą vaizdą kurį mačiau 1939 metų pavasarį.

Vienos Kauno mokyklos kieme pertraukos metu žaidė jaunuoliai. Vyriausias iš jų buvo šešiolika metų. Praeidamas pro šalį aš girdėjau kaip jie kalbėjosi apie futbolą, apie rašto ženklius, apie naują rekordą aviacijoje... Jų jauni raudoni veidai žėrėjo sveikata. Tai jaunoji Lietuvos karta.

Aš mačiau iš Universiteto išeinančius jaunuolius su vos prasikalančiais usais; jie kal-

bėjosi apie mechaniką, apie matematiką, filosofiją — tai busimieji Lietuvos valstybės pamatai.

Ir aš girdėjau Ventos pakraščiais skambias jaunų kaimiečių dainas. Beržyne supyklose suposi klegėdami vaikai, o svirno prieangyje atsisėdęs plačiapetis bernas virkdino armoniką...

Ir šiandien aš klausiu savęs, kur dabar tie jaunuoliai kuriems šiandien suėjo dvidešimties pavasarių... Juk nuo to laiko jau penki metai prabėgo.

Kas ištiko su jais?... Kur jie dabar? Kur yra šiandien tas berniukas kuris 1939 metais turėjo tik keturiolika metų?

Vieni iš jų jau yra mirę, kiti išvežti okupantų prie darbų į tolimes šalį. Dar kiti slapstosi nuo priespaudos Lietuvos priešų, pasiryžę, kada ateis lemiamą valandą, kovoti už Lietuvos nepriklausomybę.

Kur dabar ta trispalvė vėliava, kuri didingai plevėavo Vytauto Didžiojo Muzejaus bokšte?

Bet daugumas iš mūsų užmiršo tą paskutinį pavasarį. Jų praeities prisiminimus aptemdė migla. Jie pasinėrę kasdieniniame gyvenime nieko nebemoroti žinoti apie praeitį.

Jie ramiai gyvena šiltuose kambariuose, geria kavos puoduką kavinėje, klausydami muzikos, ir tingiai varto laik-

raščių puslapius, jieškodami sensacijų.

Kada Europos fronte žusta tukstančiai kovotojų, kada Lietuvoje motinos verkia matydamos išvedant paskutinį sūnų, kada stovyklose nuo ausros iki sutemos dirba mūsų tautiečiai, kartais valgydami tik vieną kartą per dieną šalta sriuba ir duonos pluta, tiems be rūpesčio gyvenantiems tai niekai.

Mažas sūniukas kurs gatvėje pakliuvęs po automobiliu, patraukia jų didesnę dėmesį nei kaip žinia kad tukstančiai Lietuviai sėdi svetimų kalėjimuose.

Kartais pasiseka atitraukti jų ausį vienai minutai. Kartais jų veidas nusidažo prisiminimais, bet tas tęsiasi tik akimirka. Jie pasipurto kaip išmaudytas sūniukas, nematoma ekranas nusileidžia ir jie tebetęsia savo ramų pasivaikščiojimą.

Kada mes šaukiame apie Lietuvos kovą už nepriklausomybę, apie alkstančius ir žuromus Lietuvius, jie galvoja kad mes esame manijakai.

Vakar, šiandien, ir ryt bus gaudomi ir žudomi Lietuviai kurie kovoja už savo tautinės teises, ten krenta žmonės reguliariai, taip kaip jusų laikrodžio daro reguliariai tik-tak. Bet tas jų nepajaudina.

Visad bus žmonių kurie turi ausis, bet negirdi, kurie turi akis, bet nemato.

Gal tai yra kaltė tų kurie šaukiasi į juos per laikraščius, per radiją, per susirinkimus. Bet aš nematau kad taip būtų.

Kasandras savo stipriu balsu griovė mūrus, tačiau Trojos karo jam nepavyko sulaukyti.

Mes esame tik keli milijonai, bet nesugebame sukurti

Lietuvišką vienybę. Mes vis skaitome tarpusavyje nesuvestas sąskaitas, kurios nieko neduoda. Mes esame per daug ambicingi nusileisti savo broliui. Bet ar jūs žinote tą seną Graikų pasaką, kad daug lengviau yra palaužti šluotą kada ji nesurišta, kiekvieną šakelę laužiant atskirai...?

Laukinių arklių gaudytojai nepagauna su viena kilpa būrį arklių, bet su ta pačia kilpa jie išgaudo tukstančius arklių pavienius, atskirdami juos nuo bandos.

Mes ginčijamės dėl busimos Lietuvos vyriausybės, bet ar tai būtina? Juk visų mūsų tikslas matyti Lietuvą tikrai Lietuvišką, kur klestėtų Lietuvos menas, kur skambėtų po panemunių, pavencius, padubysius, panerius Lietuvos dainos; kad nereiktų iškelti iškabas dviem ar trim kalbom, tik Lietuviška kalba turi būti pirmoji ir vienintelė; kad mūsų brolis galėtų įsikurti taip kaip gyvena Vakarų Europos kultūringose šalyse.

Kitos paverptos tautos sutarė atstatyti pirmą nepriklausomybę, o paskui tik svarstyti vyriausybės formules.

Naujoje Lietuvoje mes turime sukurti tokią valdymo formą kuri būtų Lietuviška, atitiktų mūsų geografinę padėčiai ir žmonių jausmams.

Laisvė, broliškumas ir demokratizmas turi būti viso šio pagrindu.

Atlanto Čarteris teisingai suprato visų pavergtų valstybių psichologiją. Jis neperša joms jokios valdžios formos. Anot to Čarterio, kiekviena tauta turės galimybę pasirinkti valdymo formą tokią kokią ji norės, kuri tik nevaržytų žmonių laisvės.

Nei vienas iš Pabaltijo kraštų neturi tiek savo tautiečių Amerikoje kaip Lietuviai. Jie vieni jau senai paliko Lietuvą. Tie suamerikonėjo, bet neužmiršo savo Lietuviškos kalbos, jie tebeskaito Lietuviškus laikraščius; jie klausosi bažnyčiose Lietuviškų žodžių iš sakyklos. Kiti paliko Lietuvą nesenai, juose dar vis dega paskutinieji prisiminimai, aktyvumas. Tačiau kaip vienuose taip ir kituose dega stipri tėvynės meilė.

Ne kartą jau jie pagelbėjo Lietuvai, ar pinigų ar užtariamu. Jie neuždaro durų nei dabar, nes žino kad Lietuvos visuomenė šauksis į juos dar pagalbos...

Pavasaris eina per Lietuvą. Jau laikas dabar mums pagaltoti kokią naują vagą mes išarsime Lietuvos arimuose. Mes turime paskubėti kad nepasliktume kaip tas ukininkas kuris pavasarį želdina savo arimus, o vasarą eina bernauti kitiems...

Atbuskime, prisiminkim galimą Lietuvą, užmirškime nesantaikas, kad galėtume visi susukti poeto Jono Kossu-Aleksandravičiaus žodžiais:

"Pasiryžę mirti,
tavo sargyboj liekam
"Ir išvesti iš pavojų
žengiam pirmyn.
"Mes nelesim,
brangi tėvyne, niekam
"Tavo žemės, tavo
laisvės po kojų pamint."

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio Dirvos numerio tai prašydami Administracijos prisiųsti jį, nerasykite: "Negavau pereinamo numerio", bet pažymėkite: "Negavau nr. 5, 32, arba 44". Tada greitai laiku bus jums pasiųsta tas tikras numeris kurio negavot.

DIRVA
Cleveland 3, Ohio

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGOS CENTRO ŽINIOS

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Praneškite jeigu Negavot Savo Knygos

Nekurie "Timeless Lithuania" prenumeratoriai atsisaukia kad jie dar negavę knygos. Tokių atsitikimų yra labai maža, bet vis pasitaiko, iš vienokių ar kitokių priežasčių. Tą LVS centras nori atitaisyti ir kaip tik atsisaukia tokie knygos negavusieji, jiems "Timeless Lithuania" tuoj pasiunčiama.

Nereikia LVS centro barti už knygos neprisuntimą, reikia tik pranešti kad knyga dar negauta, ir ji tuoj bus išsiųsta.

Buvo vienas atsitikimas kad gavome iš Chicago kelis knygos prenumeratorius su jų pinigais ir vardais, bet be adresu. Tiems jokių būdų negalima buvo knygos nusiųsti ir jų atsisaukimų laukiame dar ir dabar.

PIRKIT, PLATINKIT KNYGĄ

"Timeless Lithuania" galima gauti po \$3 kiek kas nori, todėl prašome Lietuvius veikėjus ir draugijas pasirūpinti nupirkti po vieną ar daugiau kny-

gų ir padovanoti jas savo žinioms žymiesiems Amerikiečiams kurie galėtų pasitarnauti Lietuvos nepriklausomybės atžvilgiu.

Knygas gali nusiųsti LVS centras, tik pridukit adresą, arba knygos bus pasiųstos jūsų adresu, ir galit nuo savęs padovanoti.

Svarbu kad, nors po vieną "Timeless Lithuania" turėtų jūsų miesto Public Library.

Joms po knyga padovanoti gali SLA, ar TMD kuopos, arba vietinės draugijos arba politiški klubai.

RINKIT DELEGATUS I LVS SEIMĄ

LVS skyriai, šiuomi ragina jus rupintis išrinkimu delegatų į Lietuvai Vaduoti Sąjungos Seimą Chicagoje, kuris bus svarbus ir reikšmingas.

Apie seimo dieną ir visas iškilmes žinote, todėl svarbu kad visi LVS skyriai atsiųstų savo delegatus.

Delegatų skaičius neribojamas, nes tai yra Lietuvai vaduoti organizacija ir Lietuvos

vadavimo reikalai privalo su-traukti kuodaugiau veikėjų į seimą, o ne mažiau.

Delegatai tik privalo atsivežti savo skyrių formalius įgaliojimus-mandatus, nes be mand-datų neturės sprendžiamo bal-so, kadangi tai formalis orga-nizacijos seimas.

I Laisvės Varpo Jubilėines iškilmes gali atvažiuoti ir svečiai, dalyvauti tose istorinėse apeigose.

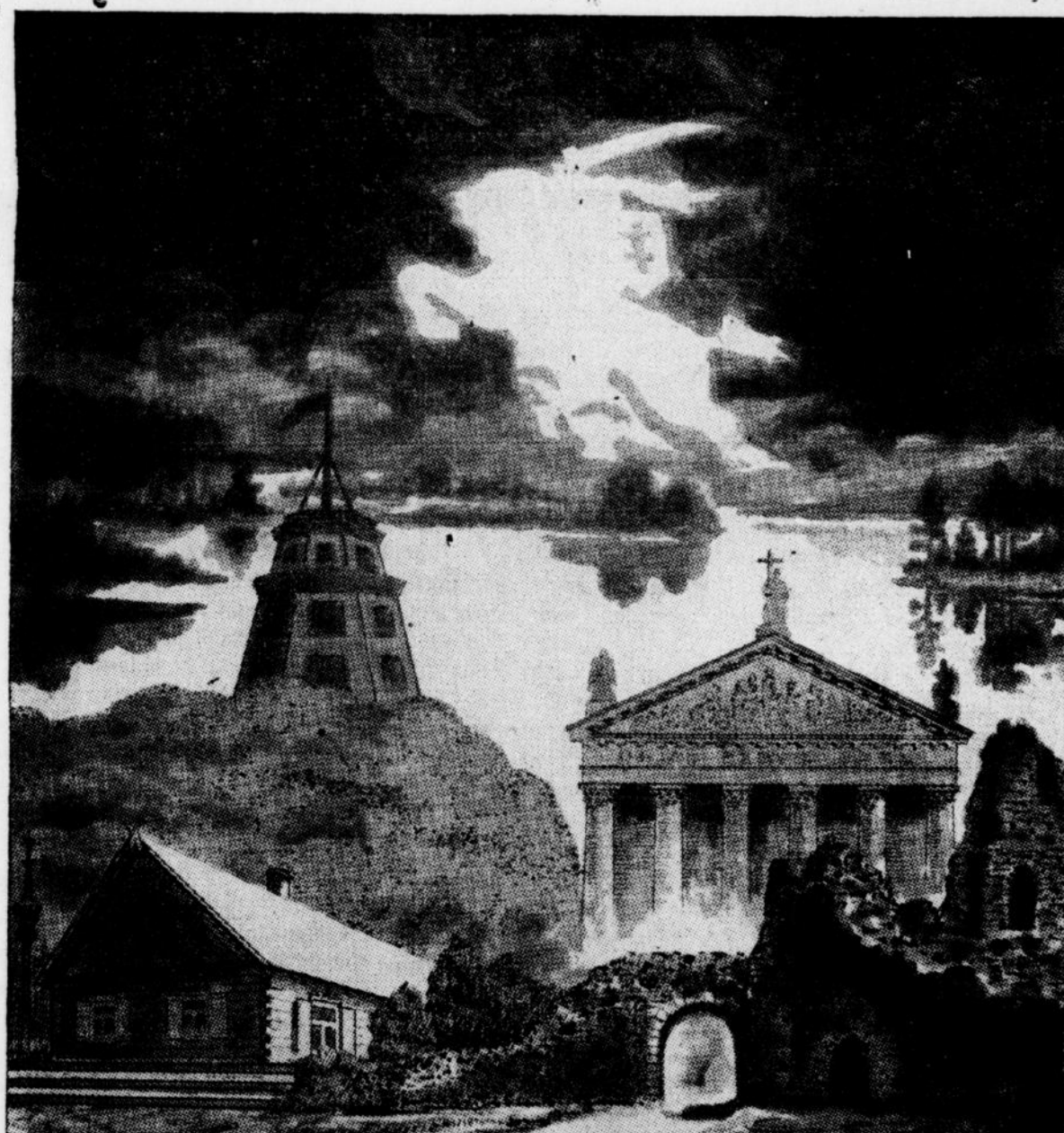
SAKO AMERIKA TURIS SLAPTUS GINKLUS

Iš Londono praneša kad U. S. kariuomenė ruošia puolimui Vokietijos, turės naujus ginklus kurie iki dabar laikomi slapybėje ir niekur dar karo lauke nevartoti.

Tie nauji slapti ginklai, geriausi ką iki šiol Amerikos militariškas mokslas išrado, tapo pasiųsti į Angliją po to kai buvo pilnai išbandyti čia pat Amerikoje.

Gen. Saylor sako, "Kiekvienas Amerikos kareivis dalyvaujantis ateinančiuose veiksmuose gali būti tikras kad jo ginklai, amunicija, tankai ir vežimai yra geresni arba bent lygūs tokiems pat pabuklams ką priešai naudos".

Jau Gatava! KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE

TIMELESS LITHUANIA
DR. OWEN J. C. NOREM

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spausdintas trim spalvom.)

SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

L. V. S. Metinis Seimas

Ir Lietuvos Laisvės Varpo Sidabrinis Jubilejus

SEIMAS IR IŠKILMĖ BUS BIRŽELIO 10 IR 11, CHICAGOJE

LVS SEIMO VIETA: Morrison Hotel, prie Clark ir Madison. Diena: Šeštadienis, Birželio 10; pradžia nuo 9:30 valandos ryto.

JUBILĖJINĖ IŠKILMĖ: Sekmadienį, Birželio 11 d., nuo 2 val. po pietų, ST. AGNES AUDITORIUM, 3916 Archer Avenue. Programą išpildys Margutis.

AUKAS LVS SEIMUI siųskite adresu: L. for L. of Lithuania, Morrison Hotel, Chicago, Ill.

Atsisaukimas į LVS Skyrius, Pavienius Narius ir Visuomenę

Ten kur pirmą kartą suskambėjo Amerikos Lietuviių nuiliedintas naujai atgimstančiai Lietuvai Laisvės Varpas, Birželio pradžioje, 1919, — tar Varpas kuris Karo Muzejaus bokšte Kaune per 22 metus skambėdamas priminė Lietuvos žmonėms Amerikos Lietuvius, — ten, Chicagoje, šymet rengiamas Lietuvai Vaduoti Sąjungos metinis seimas-suvažiavimas. Mes ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga savo pradžią gavo Chicagoje, ir galutinai suorganizuota Tabor Farmoje, Birželio 7-8, 1941 m.

Tautinė Lietuviių visuomenė, kuri Laisvės Varpą Chicagoje pravedė 1919 metais ir Birželio pradžioje tą Varpą pirmą kartą skambino Chicago Lietuvos, — dabar turės progą dalyvauti Laisvės Varpo Sidabrinio Jubilėjaus minėjime.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos seimas atsisbus Birželio 10 d., o sekmadienį, Birželio 11, nuo 2:00 val. po pietų, bus iškilmingas Laisvės Varpo Jubilėjaus minėjimas.

Tai iškilmei programą pasižadėjo paruošti mūsų mylimas kompozitorius Antanas Vanagaitis su savo Margutiečių stahu. Tai bus atmintina šventė, tai bus neįsidildomų išpuodžių dienos, — tai bus vienas brangiausių prisiminimų kaip Amerikos Lietuviai dirbo Lietuvos Nepriklausomybei 25 metai atgal!

Lai visų Lietuviių akys ir širdys tomis dienomis kreipiasi Chicago linkui. Lietuvai Vaduoti Sąjungos skyriai prašomi dabar rupintis rinkimu delegatų į šį jubilėjinį seimą; visuomenė prašoma, kam tik laikas leis, važiuoti ir dalyvauti tose iškilmėse, o kurie negali nuvažiuoti — siųsti seimui savo pasveikinimą ir auką, kad Lietuvos vadavimo darbas ir toliau būtų galimas varyti! Be visuomenės paramos Lietuvos vadavimo darbas jį veikiantiems būtų labai, labai sunkus.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centras
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Latvijos Pasiuntinybė Dirba

Naujos L. Ekio ir A. Bilmanio Knygos. Latvijos Nepriklausomybės Kovos — Musų Kovų Paveikslas. Latvijos Parlamentarinė Krizė ir Išėjimas iš Jos. Tautinis Posukis ir K. Ulmanis. Latvijos Klestėjimas Tautinės Vienybės Laikotarpiu. Bolševikų Antpludis ir Summer Welles Smerkamieji Žodžiai. Teisingumas kaip Civilizacijos Pagrindas, ir Pajovai iš Bolševikų Pusės.

Greta daugelio anksčiau išleistų knygų, paskutinėmis dienomis Latvijos Pasiuntinybė savo leidinius praturtino dar dviem naujomis Angliškai parašytomis knygelėmis. Tai pirmą kartą pasirodęs žymaus Latvijos diplomato Liudviko E. Ekio "Latvia" (Struggle for Independence) (Struggle for Independence) (Dr. Alfredo Bilmanio "Facts About Latvia"). Abi knygelės 16-nio formato, skoningais viršelais, iliustruotos (ypač gausiai iliustruota antroji). Pirmoji knygelė turi 15 puslapių, antroji — 62.

Apie Liudviką Ekį turėjome progos pakalbėti Dirvoje kai minėjome kitą kiek anksčiau Latvijos Pasiuntinybės jo išleista knygelė, "The Truth About Bolshevism and Nazi Atrocities in Latvia" (Žiūrėti "Baisių Iykyių Aprašymas", Dirva, Kovo 17). Tąsų kas nurodėme kad jis yra ne tik talentingas publicistas, bet ir subtilus patriotas. Kas pasakytą aną kartą, tuo labiau tinka šiam sykiui. Nors knygelė "Struggle for Independence" teturi vos 15 puslapių, bet ją paskaitęs žmogus gauni aiškų ir pilną Latvijos nepriklausomybės kovų vaizdą.

Sitai kaip tik ir patvirtina publicistinis L. Ekio sugebėjimas, nes be žalos aiškumui tik tobulas rašytojas gali gausią medžiagą trumpai perduoti. Visi tvirtinimai pagrįsti šaltiniais kuriuos autorius tiksliai nurodo puslapių apačioje. Šitie savų ruožtu padidina našinį rimtumą ir apsaugo jį nuo nedraugingos propagandos užsipuolimų: kai paduoti šaltiniai, niekas negali pasakyti kad faktai iš pirmo išlaukti.

Knygelės vedamoji mintis yra kad Latvija tauta, nors nepriklausomybės kovų metu ir susilaikę pagalbos iš įvairių pusių, tačiau, natūraliai, pagrindinę kovų našą ji pati pakėlė ant savo pečių. Tuo būdu Latvijos nepriklausomybės kurėjas pirmoje eilėje yra Latvijos tautos sunaudojęs kraują, o ne svetimųjų pagalbą. Lygiai tą patį galima pasakyti ir apie musų kovas dėl nepriklausomybės, o ir ateičiai tas pat tinka: tik mes patys galime sau iškovoti nepriklausomybę, ir bergždžias būtų musų pasiklovimas kitais.

Autorius pradeda nuo Latvijos karių dalyvavimo Didžiojoje kare (Rusijos pusėje), nurodo kaip po didelio nenoro Rusijos vyriausybė pagaliau leido Latvian suorganizuoti specialius Latvijos dalinius (9 pulkus), kuriems vadovavo patys Latvian, nors jie visi buvo Rusų karo vadovybės žinioje. Iš tų dalinių likusių vėliau — 1918 metų pabaigoje — buvo sudaryta tautinė Latvijos kariuomenė užuomazga, kuri ir išvadavo Latviją nuo bolševikų, Bermontininkų ir Vokiečių. Autorius, pats nepriklausomybės kovų dalyvis, vaizdžiai aprašo pirmąjį Latvijos kariuomenės parądą (Gruodžio 26, 1918), margas karių uniformas ir menkus jų ginklus. Viskas menka ir maža, bet savaraimė, užtat artima ir brangu kiekvienam savo tėvynę mylinčiam tėvyniui.

Nuosekliai aprašomos kovos su bolševikais, ir jaunutės Latvijos kariuomenės laimėjimai, (kurių svarbiausias — Rygos paėmimas, Gegužės 22, 1919). Tačiau bolševikų dar buvo Latvijos šiaurėje, o čia prieš Latvijus dar atsigręžo Vokiečių kariuomenės likučiai. Bet ir šis priešas buvo įveiktas. Dar liko Bermontininkai, bet tuos išvaikyti padėjo Anglijos ir Prancūzų karo laivai, iš Rygos uosto apšaudydami Bermontininkų kariuomenę.

Autorius prisimena dar pačioje valstybės užuomazgoje Lietuvos suteiktą Latvijai piniginę pagalbą ir ją gražiai įvertina. Gaila kad jis neužsimena apie karinę pagalbą, kuri, tiesa, nebuvo didelė, bet vis dėlto ne be reikšmės (prieš bolševikus — Daugpilio kautynės, vėliau prieš Bermontininkus).

Kai skaitai Latvijų kovų aprašymus, savaime prisimeni musų pačių kovas. Ir kiek sykių sunkesnės buvo Lietuvių kovos! Latvijams padėjo Anglijos ir Prancūzai, jiems pristatydami karo medžiagą (per Rygos ir Liepojos uostus) ir apšaudydami Vokiečius iš savo karo laivų, mums gi nepadėjo niekas. Be to, mes turėjome kovoti ne tik prieš tuos pačius priešus prieš kuriuos kovojo Latvijai, bet dar ir prieš Lenkus.

Nėra abejonės kad L. Ekio knygelė, duodama įtikinamą Latvijų tautos kovų aprašymą, Amerikos visuomenei pateiks ne vieną įdomų ir jos iki tol dar nežinotą faktą. Kadangi Latvijų nepriklausomybės kovos yra susietos su Lietuvių ir Estų tautų nepriklausomybės kovomis, ir šitai L. Ekio knygelėje yra pažymėta, tai Latvijos kovų aprašymas tuo pačiu metu šviesos plotelį ir ant jos kaimynių kovų dėl nepriklausomybės. Ir šitai L. Ekio knygelę padaro vertingą ne vien Latvijai bet visų Baltijos valstybių požiūriu.

A. Bilmanio knygelė, "Facts About Latvia", skirta visų pirma Latvijos nepriklausomo gy-

vavimo laikotarpiui nuvesti. Knygelės pradžioje įdėtos dviejų žymiųjų Latvijos vyrų — Prezidento K. Ulmanio ir Vice Prezidento Generolo J. Balodžio fotografijos su jų trumpomis biografinėmis. Nurodyta kad abu šie didieji Latvijos patriotai ir kovotojai netrukus po bolševikų įsibrovimo į Latviją 1940 m. bolševikų buvo išvežti Rusijos gilumon. Knygelė papuošta net 21 labai menišku dailininko Zigmo Vidbergo grafiniu braižiniu, kurie tikrai labai vykusiai pavaizduoja Latvijos gamtą, miestus (Rygą), o taip pat kultūrinį bet ekonominį jos progresą. Knygelės pabaigoje (50-62 pp.) pridėta chronologinė Latvijos įvykių lentelė, pradedant bronziniu amžiumi ir baigiant 1941 metais. Jei gausumas nėra trukumas tai apie tą chronologinę lentelę galima atsiliepti tik iš gerosios pusės.

Jei L. Ekio knygelė pasižymi nuosakumu ir vaizdo pilnumu, tai A. Bilmanis pasižymi tiesumu ir posakių taikumu. Lygindamas, pav., Latvijos ir Sovietų Rusijos ukinę santvarką, Bilmanis nurodo kad Latvijoje remiamasi privačiu ūkiu, o Sovietų Rusijoje kolchozu, kurį prižiūri vyriausybė. Kas tas kolchozas, aišku iš nurodymo kad "ukininkai neleidžia turėti arklio". Štai tau ir sovietinė sistema.

Gana daug vietos skiriama Latvijos parlamentarinio kriziui ir Latvijos tautinio posukio (Gegužės 15, 1934) aprašymui (22-30 pp.). Jau iš sykių pavadinimo — "Parliamentary Corruption" ir "Political Housecleaning" — aiškėja dalyko prasmė. Latvijai, mat, lygiai taip kaip ir Lietuvai teko susidurti su tuo pat sunkumu: niekas seime negalėjo sudaryti pastovios ir darbingos daugumos ir per tai, savitarpį besirūgiant, teko daryti žymius nuolaidų mažumoms, kurių Latvijoje buvo net apie 25 nuos. (Lietuvoje apie 11 nuos.). Politikierių įsistatymas priedavo net iki to kad net buvo siūloma tokios valstybės griaučiančios priemonės kaip saugumo policijos panaikinimas, kariuomenės biudžeto sumažinimas, ir tt. (puls. 24). Partijoms bemedžiojant daugumą seime, nazizmai, skatinamam Vokiečių mažumos, ir komunistams, skiepijamam Latvijoje kominternu skyrta, susidarė ko puikiausias sąlygos veikti. Koks buvo Latvijos susiskaldymas partijomis 1931 metais parodo faktas kad iš šimto atstovų susidaranciam seime buvo net 22 partijos, kurių aštuonios turėjo po vieną atstavą, penkios — po du, ir tt. Aiškūs dalykas kad tokiomis sąlygomis joks darbas nebuvo įmanomas: mažosios grupės, į kurias įsiskverbda-vo, net priešvalstybinių gaidų, mikiav lavirovadav tarp didžiųjų, tai prisidėdamos į vieną, tai į kitą grupę, ir nieko nekurė bet viską griovė.

Buvo aišku kad ilgai taip testis negali, ir jei artimiausioje ateityje nebus padaryta jokių reformų, valstybė atsidsurs pavojuje. Šito akivaizdoje, seimas buvo paleistas ir visa krašto valdžia patikėta Ministrui Pirmininkui K. Ulmanui. Visos politinės partijos buvo panaikintos ir sudaryta tautinė vyriausybė. Ši žygi vieningai parėmė visa Latvijų tauta, ir jis taip pat buvo užgirtas Aukščiausio Latvijos Teismo ir Seimo Viešo Pirminko katalikų Vyskupo Rancano. Nuo 1936 metų K. Ulmanis prisijėmė ir Respublikos Prezidento pareigas, o į Vice Prezidentus buvo pakviestas Latvijos nepriklausomybės kovų didvyris Generolas J. Balodis. Prasidėjo Latvijos geros ir tautiniai-kultūrinio kles-

Varlė Nustebino Jaunus Šunysius

Trys gražūs jauni šunysiai nustebę žiūri į varlę kuri jį juos plaukia. Tai nepaprastas pataikymas tokią fotografiją padaryti. Ji randasi moderninio meno muziejuje New Yorke, fotografijų meno skyriuje.

LENKAI SMARKIAI SUBRUZDO DEL KUNIGO IŠDAVIKIŠKO ŽYGIO

tėjimo laikotarpis.

Šia proga pravartu patirti Atstovo A. Bilmanio nuomonę apie Prezidentą K. Ulmanį: "K. Ulmanis, gimęs 1877 m., Rugsėjo 4 d., buvo tas pats žmogus kūręs 1918 metų Lapkričio 18 d. Rygoje paskaitę Latvijos nepriklausomybės paskelbimo aktą; jis buvo pirmas Latvijos Ministras Pirmininkas ir visų sekančių seimų narys. Jis taipgi buvo Latvijos Ukinkų Sąjungos kūrėjas ir pirmininkas... Krašto padėtis negalėjo būti patikėta tik kamesniam žmogui" (psl. 28).

Toliau autorius nupiešia visokią pažangą kurios buvo pasiekta per tautinės vienybės ir susiklausymo laikotarpį (1934—1940 mm.), aprašo bolševikų ir Vokiečių okupaciją ir — pagaliau — pareiškia viltį kad tiesiai ir teisingai pritaikintas Atlanto Čarteris atneš visoms tautoms, jų tarpe ir Latvijai, laisvę ir nepriklausomybę.

Dideliu dėkingumu autorius pamini Valstybės Paskretoriaus Summer Welles Jungtinio Valstybių Vyriausybės vardu paskelbtą deklaraciją (Liepos 23, 1940), kuria nusmerkiama Sovietų okupacija ir Baltijos valstybių inkorporavimas į Sovietų Rusiją. Tuo metu Welles nurodė kad modernioji pasaulio civilizacija negalės išsilaikyti jei visas pasaulis nesisivaduos taisykloms kurių padėti 21 Naujojo Pasaulio valstybės (šiaurės ir Pietų Amerikos) bendradarbiai o pagrindas. Deja, dabar, maždaug po ketverių metų nuo Welles paskelbtos deklaracijos, neatrodo kad būtų nuėta tų teisingų principų įgyvendinimo keliu. Kas anuovyk buvo smerktas — brutali jėga — šiandien jau mėginama pateisinti. Tačiau nereikia užmiršti kad, nors principai ir esti lauzomi, jų reikšmė lieka pastovi amžinai. Ir jei Welles prieš ketverius metus pasakė kad modernioji pasaulio civilizacija tegali išlikti jeigu ji bus paremta teisingumu, tai šitai be abejoj yra teisinga, ir šiandien.

Lankstantis kujui ir įpjautuvui ir tuo pažeidžiant teisingumą tėra ruošiami kaipai tai civilizacijai kurią pasaulis kurė tukstančius metų. Bet nereikia nustoti vilties. Tikėjimas kad tie žodžiai kuriuos A. Bilmanis baigia savo knygelę, neliks troškimu, o virs realybe. Štai jie: "Baltijos valstybės niekuomet nėra buvus svetima kuriamoji vidaus ir užsienio politika. Ji buvo išorinio smurto nutraukta; teisingumo ir teisės ji bus sugrąžinta".

Julius Smetona.

Amerikos Lenkų dvasiškių, apie 1500 Lenkų kunigų vardu, stoja prie kovos prieš Lenkų Kun. S. Orlemanskį, iš Springfield, Mass., kuris nei iš šio nei iš to atsirado Maskvoje ir tuoj paskelbta pasaulio žinia kad jis ten buvo iškilmingai priimtas Stalino ir Molotovo, ir tarėsi Lenkijos ir tikybės klausimais, kaip koks svarbus Lenkų atstovas.

Kad jis nėra Lenkų tautos atstovas, patvirtina jo įleidimas į Rusiją ir Stalino ir Molotovo tarimasis su juo. Jei tas kunigas būtų tikras Lenkų atstovas, jo nei Amerikos vyriausybė nebūtų leidus iš Amerikos išvažiuoti nei Sovietai nebūtų į Rusiją išleidę.

Taigi, Amerikos Lenkai, ir ypač jų dvasiškių, emėsi mušti į pačią tą vietą kur glūdi tikroji kaltė jo į Maskvą važiuoti išleidimo: Lenkai kreipėsi į Valstybės Sekretorių Hull paaiškinimo kodėl tam kunigui buvo duota leidimas iš Amerikos į Rusiją važiuoti. Parodoma kad tas kunigas buvo žinomas savo akiplešikiškais viešais darbais su komunistais ir komunistų naudai, ir jį kaip komunistą žino Amerikos valdžios įstaigos.

Lenkai kunigai savo pareiškimuose State Departmentui sako ir jie reikalauja vizų kelionei į Rusiją, jeigu tam kunigui ir Prof. Oscar Lang būtų toki leidimai duoti.

Lenkų komitetas, kuris sakosi kalba šėsių milijonų Lenkų Amerikiečių vardu, smerkia State Departmento pasiūlymą — davimą Kun. Orlemanskui ir Prof. Lang leidimų jų kelionei į Rusiją. Lenkai sako jog tai yra "sulaizymas geros valios" ir reikalauja Sekretorių Hull pilnai paaiškinti koks buvo jo tikslas šitai pasiegti. Tas parodo kad Amerikos valdžia užgria visus komunistų veiksmus šioje šalyje, tikrina Lenkai. Šitai, sako, gali panaudoti naziai skleidimui propagandos savo užimtoje šalyje, įrodinėdami kad Amerika pilnai sutinka su Sovietų tikslais ir budais įvesti bolševikišką agresiją.

Lenkų atstovas Kongrese, John Lesinski, kuris pagelbėjo Lenkų delegacijai Washington, sako Hull vargiai ir žodžiu paaiškinti apie tą savo pasiūlymą, nes neatsakė į laisvą sąrašą prieš penkis dienas.

Toliau, Lenkai tikrina kad leidimas Kun. Orlemanskio ir Prof. Lang važiuoti į Maskvą Lenkų tautą skaldyti, blogai atsiliepi į Amerikos karo pastangas, numuš Lenkų upą dirbti ir pirkti karo bonus.

Kada Amerika siulė savo

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA IR JOS UŽDAVINIAI

Dr. S. T. Tamošaičio kalba sakyta per Margočio radio Chicagoje, Balandžio 30.

Iškilus antram pasauliniam karui ir bolševikams užėmus Lietuvą, musų tėvų kraštas liko be vadų ir gynėjų: vieni pasišalinę užsienin, kiti — sugauti ir nužudyti arba po pasibaisėtinų kankinimų liko išvežti gilumon Rusijos, kęsti badą ir šaltį. Apie šimtas tukstančių geriausių Lietuvos sunų ir dukterų žusta Sibiro tyruose ir daugumas jų išmirus nepakeliamų sąlygų. Lietuvos gyventojų burnos užčiautos; jie savo teisių ginti negalėjo po Rusais, negali nei dabar po Vokiečių okupacija.

Kad ginti Lietuvos reikalus, Amerikos Lietuviai patriotai Birželio 8 d. 1941 metais suorganizavo Lietuvai Vaduoti Sąjungą, kurios tikslai ir priemonės yra: "Rupetingai laikydamosi Jungtinių Amerikos Valstijų įstatymų, gelbėti Lietuvai atgauti suverenines teises ir atkurti nepriklausomą valstybę, dedant pagrindan Atlanto Čarterio dėsnius, ypatingai įsidėmėjus trečiąjį to dokumento straipsnį, skelbiantį kad Jie (J. A. V. Prezidentas ir Anglijos Ministras Pirmininkas) gerbia visų tautų teisę pasirinkti tokią valdžios formą po kokia šios nori gyventi; ir jie geidžia matyti suverenines teises ir savas valdžias sugrąžintoms tautos iš kurių buvo prievarta atimtos".

Lietuvai Vaduoti Sąjunga telkdama draugėn Amerikiečius Lietuvius bendram Lietuvos vadavimo darbui, pasiryžus veikti: Raštu, periodine bei nepperiodine spauda, ir gyvu žodžiu, paskaitomis ir pranešimais, per susirinkimus ir sueigas aiškina Lietuvos atliktą civilizacijos paskirtį tarp Europos vakarų ir rytų; dėsto tautinę ir kultūrinę nepriklausomos Lietuvos pažangą, pasiekta tarp Pirmo ir Antro pasaulinio karo, skelbia Lietuvį tautos vargus, kentėjus ir tebekentėjus per Rusų bei Vokiečių okupacijas, kelia aikštėn Lietuvius dvasios atsparumą, ir jų norą bei ryžimąsi išsivaduoti iš bėnteno verguvs.

tarpininkystę Maskvai gelbėti sutaisyti Lenkų nesuiprati- mą su Rusija pereitą metų, del Sovietų iššudymo 15,000 žymių Lenkų karininkų, Mas- kva šitą Amerikos tarpininkystę atmetė, Lenkai sako. Bet dabar, kai Stalinas pasikvietęs save į Maskvą asmenį kurs nieko neatstovauja, tai Amerikos vyriausybė mielai sutiko duoti jam leidimą iš Amerikos išvažiuoti.

Amerikos spauda tuo tarpu talpina sensacijas iš to kunigo pasikaltėjimų su Stalinu, kuris pareiškęs "esąs draugin- gas katalikų bažnyčiai". Kiek toks Stalino "drauginumas" pasakytas tam komunistui kur- nigui reiškia parodo dar nese- nai paties Stalino agento ne- va Rusų bažnyčios metropolito Sergejaus pasmerkimas ka- talikų popiežiaus.

Stalino skelbiamas draugin- gumas Lenkijai ir tikrinimas kad jis noris matyti Lenkiją "tvirtą, demokratišką ir ne- priklausomą" reiškia taip pat tukščius žodžius, nes Stalinas atsisako tartis su Lenkų tau- tos atstovais, ir reikalauja sau- visos pusės Lenkijos, kurią su Hitleriu buvo pasidalinęs.

Lenkų tautos trokštančios nepriklausomybės Lenkijai šio kunigo tarybos su Stalinu nesuskaldys, sako Lenkai. Tas kiek sumaišys viešąją opinią Amerikos spaudoje. Bet reikės sunkiau padirbėti įrodyti Amerikos visuomenei ko tik- rieji Lenkai nori.

Daro žygius į Amerikos ir kitų kraštų valdžios organus kad užtarytų bei paremtų Lie- tuvos vadavimo bylą;

Selpia Lietuvos piliečius už- puolikų priverstus ją palikti ir be lėšų svetur atsidurusius;

Telkia draugėn visokio ver- slo Amerikiečius Lietuvius kad ruošytų savo išmone, darbu ir ištekliais dalyvauti Lietuvos atkūrimė.

Darė visą kitą kas reikalin- ga ir naudinga Sąjungos tiks- lui ir kas suderinama su Ame- rikos garbe ir gerove.

Tiems uždaviniais rupinti Sąjunga turi lėšų fondą, su- darytą iš vienkartinų jės ku- rėjų įnašų ir noulat pripildo- mą narių mokesniais, paauko- jimais, mėzlevomis bei rinklia- vomis.

L. L. S. jau nuveikė šiuos darbus:

Išleido Angliška kalba Lie- tuvos istoriją "Timeless Lith- uania" ir padovanojo po vie- ną knygą Amerikos valdžios ir Kongreso nariams, supažindi- nimui jų su Lietuva.

Siuntė ir tebesiunčia aukas Lietuvos Atstovybei Londone ir kitur, kurioms reikalinga pagalba;

Kartu su Rytų Tautininkų Centru ir American Friends of Lithuania surengė Ameri- kos Lietuvį Seimą New York- ke Vasario 5-6 d., 1944 metais. Seimas užprotestavo, prieš So- vietų užsimojimą pavergti Lie- tuvą; supažindino Amerikos visuomenę su Lietuvos klau- si- mu.

Seimo nutarimu, išgavo ke- lių Amerikos gubernatorių pro- klamacijas Vasario 16 dienos, Lietuvos Nepriklausomybės su- kakties proga.

Seimo nutarimu, varo Pen- kių Milijonų Dolarių Karo Bon- ūjų vauj, prie to visi Lietuviai prašomi prisidėti;

Vykdo Milijono parašų rin- kimo vauj, pasiuntimui Prezi- dentui Rooseveltui, kad užtar- tų Lietuvos Nepriklausomybę ir neleistų niekam Lietuvą pa- vergti. Peticijas gali pasira- šyti bei vienas Amerikos pi- lietis;

Rupinasi leidimu Angliška kalba raštų ginančių Lietuvos bylą;

Leidžia a. a. Lietuvos Pre- zidento A. Smetonos "Lietu- vos Istorijos Bruožai".

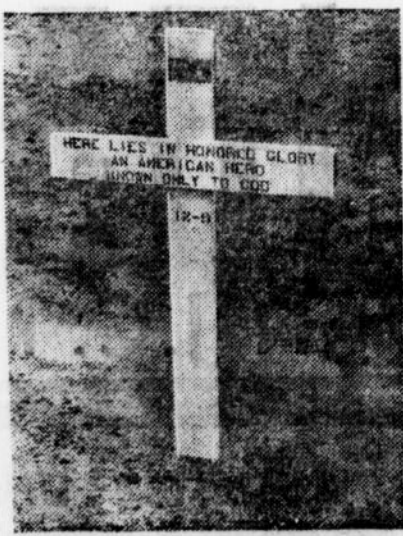
Gerbiame, kaip Amerikos Lietuviai remia Lietuvai Va- duoti Sąjungą matysite iš tur- to kurį ši organizacija turi — Sąjungos fonde yra virš \$10,- 000 pinigais ir knygomis apie \$5,000. Betgi, tai tik maža palyginti suma su perito ka- ro Amerikos Lietuvų turėtais fondais, ir Lietuvos išvadavi- mui reikės daugiau ir daugiau jųjų aukų, jųjų paramos.

Už šėsių savačių Chicagoje įvyksta Lietuvai Vaduoti Sa- jungos metinis seimas — tai bus istorinis suvažiavimas, ka- dangi seimo proga bus pami- nėta tas garbingas įvykis ku- rį jųs Chicagiečiai 25 metai atgal Lietuvos garbei padarė- te — Lietuvos Laisvės Varpo Sidabrinis Jubilejus, apie ką daugiau girdėsite iš šios radio- stoties, ir tikiu pasimatysime visi tose iškilmėse, į kurias rengiasi atvažiuoti ir daugiau patriotų Lietuvų iš plačios Amerikos.

Šis Laisvės Varpo Sidabri- nis Jubilejus įvyks skmadė- ni, Birželio 11 dieną, ir man- kaipo Lietuvai Vaduoti Sąjun- gos pirmininkui, yra malonu kviešti jus visus į šias iškil- mes. Štai bus dar viena pro- ga mums Lietuviams pasiro- dyti Amerikos visuomenei kad mes dirbame už atstatymą Lietuvos Laisvės ir Neprikla- usomybės.

•MIGLA yra tai debesys nusmukęs iki žemės.

Nežinomas Kareivis

Šio karo nežinomas kareivis gulio po paprastu kryžium Bougainville saloje, kurią Ameri- kiečiai iš Japonų atėmė. Už- rašo žodžiai yra tokie patys ką tepla ant Nežinomo Kareivio kapo I Pasaulinio karo žu- vusių atminčiai Arlingtono Ka- pinėse.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą mu- zikos ir juokų žurnalą. El- na du kartu į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit viena numerį pamatymui.

"MARGUTIS"

6755 So. Western Ave. Chicago, Ill.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

GEGUŽES 15 d., 1920 metais, susirinko Lietuvos steigiamasis seimas. Daug didelių darbų stovėjo dar prieš akis, bet patys didžiausi jau buvo nuveikti. Tie didžiausi darbai buvo nuveikti Lietuvos Tarybos, kuri sunkiausiais laikais ir sunkiausiomis aplinkybėmis padėjo valstybės organizacijos pagrindus: suorganizavo Lietuvos kariuomenę, kuri išvarė bolševikus ir bermontininkus iš Lietuvos; sudarė šokių-tokį valstybės administracijos aparatą, padėjo pagrindą Lietuvos finansams, netgi paruošė kelių Lietuvos valiutos, Lietuvos pinigų įvedimui bei atliko eilę kitų pagrindinių darbų. Šitu buvo nesugriaujamai įrodyta kad Lietuva ne tik yra pribrendusi nepriklausomam gyvenimui, bet ir turi nepaprastai daug gyvybinės energijos ir sugeba savo interesus vieningai ginti. Juk nepriklausomybės paskelbimo akte buvo pareikšta Lietuvos valia būti nepriklausoma, bet dar nebuvo įrodyta kad Lietuva geba būti nepriklausoma. Ir tai įrodyti kada viduje dar buvo pilna Vokiečių okupacinės kariuomenės, o be to dar reikėjo kovoti prieš bolševikus ir kitus Lietuvos priešus, nebuvo lengvas dalykas, tuo labiau kad ir už Lietuvos ribų buvo skleidžiama nepalanki Lietuvai atmosfera. Šioje srityje Lietuvai daugiausia padėkė Lenkai, kurie Lietuvai tiesiog stengėsi prijungti į save.

Lenkų intrigu dėka Lietuviai 1919 metų Taikos konferencijoje kaip ir buvo palikti už durų, ir šitai be abejojimo susilpnino Lietuvos poziciją. Bet Lietuvos Taryba, susidedanti nors ir iš įvairių pažiūrų ir nusistatymų žmonių, bet veikianti darbo, o ne partijų koalicijos pagrindais, nepajudinamai laikėsi Vasario 16-tos deklaracijos principų ir nėjo į jokių kompromisų. Ji šventai išsaugojo visišką nepriklausomybės mintį ir tą mintį įamonojo visai Lietuviai tautai. O tai nebuvo toks paprastas dalykas kokių jį galėtų atrodyti šiandien, kada savo praityje jau turime 22 metus nepriklausomo gyvenimo.

Nepriklausomos Lietuvos, aiškų dalyką, visuomet norėjo kiekvienas Lietuvos. Tačiau didelių išorinių pavojų akivaizdoje ne vienas jau buvo beinas svyruoti, ne vienas į galvą atėdavo mintis kad, prisiliejus į kurią kitą didesnę valstybę, busią lengviau išsaugoti Lietuvos laisvę. Tikrovėje tai būtų buvę jaunutės Lietuvos valstybės palaidojimas, ir tai numatė šviesaus proto ir daug patyrino turinti Lietuvos Tarybos vadovybė bei pirmosios vyriausybės. Taigi kada susirinko Lietuvos steigiamasis seimas, ne tik jam jau buvo parupintos veikimo priemonės — Lietuvos kariuomenė ir administracijos aparatas — bet ir duota aiški politinė kryptis kurią rėmė ir su kuria buvo susigiję visi Lietuvos tauta: visiška Lietuvos nepriklausomybė ir visų Lietuvos žemių sujungimas į vieną, laisvą Lietuvos valstybę.

Taigi besitartinant Gegužės 15 diena, kuri yra Lietuvos steigiamojo seimo sukakties diena, mes visų pirma turime lenkti galvas prieš tuos didžiuosius Lietuvos sunus kurie buvo pirmieji Lietuvos valstybės kūrėjai, ir kurie sudarė pirmąjį suvereninį Lietuvos organą — LIETUVOS TARYBĄ.

Lietuvos Taryba, aiškų dalyką, tebuvo laikinė tautos atstovybė, ir laikui atėjus, ji turėjo užleisti savo vietą seimui. Del šito nebuvo jokių abejonų. Tačiau seimo susirinkimo metas jau nebuvo toks aiškų dalykas. Seimas yra susietas su rinkimais, ir pirma rinkimų sąlyga yra gyvenimo gryžimas į normalią vagą. Tat kol dar besikuriančiai valstybei tebegresia išoriniai pavojai, kol krašto, teritorijos gynimas tebesudaro pirmos eilės, gyvybinį klausimą, apie rinkimus, ypač tokio didelio mąsto rinkimus kaip seimo rinkimai, nei galvoti negalima. Karo metu net ir nusistovėjusiose, gerai organizuotose, valstybėse tautos atstovybės rinkimų dažnai visai nedaroma, tai ką bekalbėti apie jaunutę, besikuriančią valstybę? Taigi kol dar teko kovoti su bolševikais ir bermontininkais, seimo rinkimų klausimas niekieno nebuvo keliamas. Bet vos tik šie priešai iš Lietuvos buvo išvyti, tuoj partiniai nusiteikę žmonės ėmė spirti kad seimo rinkimai įvyktų kuogreičiausia, nors dar pašonėje tebėjo Lenkų-bolševikų karas ir didelė Lietuvos dalis tebebuvo Lenkų užimta. O ir laisvoji Lietuva tebebuvo labai nuterota, ir žmonės ne tiek buvo reikalingi politinėms rinkimų kampanijoms su gana neskoningomis rietenomis, kiek socialiai ekonominių reikalų sutvarkymo. Antra vertus, užimtosios Lietuvos dalies išvadavimas ir galutinis Lietuvos sienų nustatymas ir toliau tebesudarė pirmines svarbos valstybės uždavini. Taigi šita kryptimi ir turėjo būti telkiamos visos geriausios krašto pajėgos, o su rinkimais dar drąsiai buvo galima keletą mėnesių ar net ir ilgiau palaukti. Bet partinis krikščionių-demokratų ir kairiųjų nusistatymas jau tuomet nustelbdavo blaivų, valstybinį galvojimą. Paimti valdžią į savo rankas ir tiek. Toks buvo jų motto. Laimė, steigiamojo seimo rinkimuose krikščionių-demokratų blokui pasisekė gauti absoliučią daugumą (59 atstovus iš 112), ir šitai laidavo tam tikrą vyriausybės pastovumą. Jei tada būtų atsitikę tai kas atsitiko 1926 metų rinkimuose, t. y., kada joks blokas negavo absoliučios daugumos, vargiai ar Lietuvos valstybė iš viso būtų išsilaikiusi.

Tačiau greit paaiškėjo kad naujasis parlamentarinis režimas Lietuvoje toli gražu neturėjo tos valstybinės dvasios kurią turėjo Lietuvos Taryba. Tuoj visi tautininkų veikėjai buvo nugarsti į šalį, ir net niekas su jais ir pasitariti nerado reikalo, nors jų nuopelnai Lietuvos valstybės kurime ir jų politinis patyrimas buvo per daug akivaizdus kad kas nors būtų galėjęs šitai už-

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas.

Tautinio Susivienijimo Bėdos

Tam tikra komisija SLA organe Tėvynėje skelbia straipsnį, kuriame įrodo: 1) SLA nariai moka permažas, pagal mokslo pargindus išskaičiuotas mokesčius; 2) SLA narių mirtingumas vieton 100 siekia 154 nuošimčius; 3) pereita depresija paliko Susivienijimui nuostolių \$547,789, kurių dalį pavyko išgyventi, bet dar likę \$230,547.

Nėra abejojimo, teks kelti mokesčius tiems nariams kurie moka sulg senų mokesčių lentelių. Tam ta komisija ir daro savo pareiškimą. Vieni nariai reikalauja supras, sutiks prisiimti aukštesnes duokles, ką tikima busintis SLA seimas bus priverstas priimti, kiti nariai del to iš SLA išsibrauks. Susivienijimas, tokiu būdu, dar vieną "skilimą" pergyven-

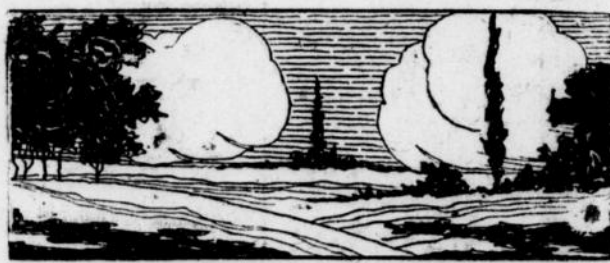
gins. Tiesa, paskirais atsitikimais valdančiosios grupės kreipdavosi į tautininkus ir net pavesdavo jiems tam tikrų misijų, kaip, sakysime, A. Smetonos delegavimas deryboms su Latviais del sienų nustatymo, o taip pat jo paskyrimas pirmuoju Klaipėdos krašto įgaliotiniu. Bet tai buvo atsitiktinis bendradarbiavimas.

O svarbiausiam klausime — santikiuose su Lenkais — tautininkų nuomonė ir patarimai buvo visai ignoruojami. Tautininkai nurodinėjo kad vyriausybė į tiesiogines derybas su Lenkais neįsileistų ir griežtai laikytųsi formalaus pagrindo — Lenkų smurto ir Suvalkų sutarties sulaužymo fakto, bet jokių būdu nesiimti svarstyti santikių klausimo iš viso. Koalicinė kairiųjų-krikščionių-demokratų vyriausybė šito nepaklausė ir įsileido į tiesiogines derybas su Lenkais, kuriose nuo ginčo del Vilniaus krašto buvo nueita iki Lietuvos-Lenkijos federacijos klausimo (Hymanso projektas), taigi kaip tik buvo imami nagrinėti Lietuvos-Lenkijos santikiai iš viso. Ir jau nedaug betruko kad Hymanso projektas būtų buvęs priimtas ir tuo Lietuvos laisvė palaidota.

Tautininkų veikėjus, spaudoje kėlusius balsą prieš tokią nevykusių politiką, koalicinė vyriausybė ėmė persekioti policinėmis priemonėmis (nors ir gyvėsi esanti demokratiška, atseit pripažystanti spaudos laisvę). Laimė, kai kurie netikėti įvykiai, aiškiai liudiję apie prieš-Lenkiską visos Lietuvos tautos nusistatymą, sustabdė tuolaikines vyriausybės svirimą į Lenkų pusę ir išduklino mintis apie Hymanso projektą.

Tiek del seiminės užsienio politikos.

Vidaus politikoje laikui bėgant partingumas ir demagogija tiek išsiubavo kad seimas virto kuone kolonijū institucija. 1926 metų seime, kaip jau minėta, niekam negavus daugumos, kraštas ėmė riedėti į anarkiją. Tik tuomet krikščionys-demokratai atsiminė tautininkus. Jie kreipėsi į juos, prašydami padėti išgelbėti kraštą. Taip buvo prieita prie Gruodžio 17-tos tautinio posūkio. Šitaip krikščionys-demokratai galų gale stojo prieš tą santvarką del kurios įvedimo jie taip spyrėsi 1920 m., kai Lietuva, protingos ir patriotingos Lietuvos Tarybos rankos vedama, žygiavo į gražų rytą.

DAINA
(M. Dagilėlis)

Oi, vargeli mano, kietširdėli mano,
Kaip man sunku tave vargti,
Tu mano vargeli!

Anksti rytą kėlęs, einu į laukelį,
Gieda, čirba vyturėlis,
Plasnoja sparneliais.

Neplasnok sparneliais, pilkas vyturėli,
Negraudink giesmelėmis savo
Vargšo vargdienėlio.

Vai, Dievuli mano, Dievulėli mielas!
Prakaituodamas vos uždirbu
Sau kąsnelį duonos!

Bepigu paukšteliai, bepig vyturėliai,
Jam saulutė meliliai šypsos,
Jis sotus, laimingas!

O, kad taip iškilčiau su tuo vyturėliu!
Laisvas lėkčiau į saulę,
Vargo nebmattyčiau!

nes, bus finansiniai stipresnis. Bet klausimas prirašyti daugiau jaunesnio amžiaus narių, kas yra tikra pašalinių organizacijų stiprybė, pasilikis po senovei kaip grynų akmuo ant karklo.

Nepasitenkinę

New Yorko Lietuvių Spaudos Klubo susirinkime (kaip Vienybė praneša) "nariai gana karštai išreiškė didelio nepasitenkinimo del Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamų konferencijų, kurių tikslas minėti Lietuvos steigiamojo seimo 24 metų sukaktį. Tarybininkai ikšiam nematė reikalo tą sukaktį minėti, dabar staisą užsispyrę tai atlikti šiais metais, kada kiekvienam Lietuvui ne praeitis bet ateitis rūpi. Spaudos Klubas, tačiau, rado naudinga minėti 40 metų spaudos atgavimo sukaktį.

Am. Liet. Taryba tikrai nelaiminga. Savo ilgu miegojimu erzina visuomenę, bet ir pasijudinus pataiko kaip kuolas į tvorą.

Kur Musų Tauta Žusta

Australijos Lietuvių Draugijos pirmininkas, A. Baužė, praneša kad Sydney apilinkėje, Australijoje, per 13 metų įvyko aštuonios vestuvės — visų aštuonių Lietuviai susituokė su nelietuvaitėmis.

'Kaip Jie Mus Sušaudė'

(Tėsinys iš pereito nr.)

GABENA MUS DAR TOLIAU Į RUSIJĄ

Gulėjome neilgiau kaip pusvalandį, neteko nei užmigti. Netrukus kalėjime ir kalėjimo kieme išgirdome nepaprastą bruzdėjimą ir trūkšimą. Jonas D., palypėjęs prie lango, kalėjimo kieme pamatė didžiulę žmonių minią. Žmonės po tam tikrą būrį vedžiojo iš kalėjimo į kiemą ir iš kiemo pro kalėjimo priešakinio pastato sugriautą koridorių į gatvę.

Išgirdome kad kai kurias kalėjimo kameras pradėjo laužti ir kapoti taip kaip laužė mūsų duris iš Kauno kalėjimo išveždami. Ir mūsų kameros duris atrakinio, liepė tuojau visiems apsiręngti ir vėl uždare. Staiga sukilę apgraiptomis patamsyje šiaip-taip apsiręngėme. Su nuogaisiais turėjome kokias nors skarmalais pasidailinti. Pagaliau vėl atsidarė mūsų kameros durys, mus išvedė iš kameros ir vedė tamais koridoriais bei laiptais žemyn į kiemą. Kieme mus išrikiavo eilėmis po keturis. Iš abiejų pusių stovėjo šautuvais ginkluoti enkadevistai.

Išrikiavę mus kieme gretomis po keturis, išvedė per Vokiečių orlaivų bombų sugriautą koridorių į gatvę, kur jau stovėjo labai ilgos žmonių eilės-voros — vyrų ir moterų. Į tą vorą ir mus pastatė. Iš kalėjimo per sugriautą koridorių vis dar varė ir varė naujus žmones. Stebėjomes kaip galėjo tiek daug žmonių sutilpti viename kalėjime. Musų apskaičiavimu, jų galėjo būti apie šešetas tukstančių. Daugiausia, matyti, buvo kriminalinių nusikaltėlių, ypač jaunimo — penkiolikos-aštuoniolikos metų berniukų ir mergaičių, nors labai daug buvo ir pagyvenusių žmonių. Daugumas buvo Gudai, Lenkai ir šiek-tiek jaunų žydų. Tarp jų labai daug buvo matyti uniformuotų raudonosios armijos karių, daugiausia buvusių "politrukų". Nors ir mes, iš Kauno atgabenti kaliniai, labai bjauriai atrodėm, bet Minsko kalėjimo kaliniai, palyginus su mumis, nepaprastai skurdžiai: balti ir labai nudrėskę. Iš abiejų pusių mūsų voros stovėjo šautuvus atstaciūnį j mus, per duris žingsnius vienas nuo kito, enkadevistų sargybieniai.

Nors naktis, palyginti, buvo gana tamsi, bet gatvėse visose pusėse dar tebeliepsnojančių gaisrų pakankamai buvo apšviestos. Baisus vaizdas. Vienos tik dienos smarkus bombardavimo pasekmė — visas miestas, kuris buvo šimtmečiais statomas, su šimtu tukstančių gyventojų, sugriuvo ir liepsnos paskendo į kelias valandas. Mieste nieko gyvo nematyti ir negirdėti, tik mūsų didžiulė kalinių vorą ir enkadevistai stovi, kurie be jokios palovos kažin ką šaudo ir šaudo. Vėliau ir mes pamatėm ką jie šaudo. Mat, Minskiečiai kaliniai, labai rizikuodami savo gyvybe, prašodami pro enkadevistų tarpus, bėga į jiems gerai pažystamų gatvių užkampius išstrukt, pasislėpti sugriautų namų griuvėsiuose. Kai kuriems jų pavysta ir pasprukti, bet daugelis jų krinta ir lieka gatvės pakraštyje prie tų pačių griuvėsių gulėti. Kuriems pavyksta pavėgti, enkadevistai jų nesiveja, tik šuiviais juos palydi, ir užtenka. Mūsų kapitonas Stasys taip pat buvo sumanęs pabėgti, bet aš jį atkalbėjau kad to nedarytų, nes per daug jau rizikinga.

Kažin kur toli vakaruose girdėti duslų artilerijos šūviai ir nuolat švykščiojanti didžiausi šviesios plūpsniai. Tai Vokiečių-Rusų karo atgarsiai.

— Jonai, kaip tu manai, ką jie su mumis mano dabar daryti? — klausė manęs greta su mumis stovintis pulkininkas G. — Kodel negali jie mus kalėjime palikti?

— Vėliau juos žino! Gal jie mano mus įkaitais paimti, — atsakiau jam.

— Tuoj meskit žemėn savo daiktus! Meskit rišulį, kam ji tempi? Meskit paltus žemėn, jums jie nebus reikalingi! — šukauja enkadevistai.

Pradėjo žmonės mėti kas ką turėjo rankose: rišulius, tarbukes, paltus, puodukus — tik larska, skamba visoje gatvėje. Aš irgi tėsčiau į grindis bludeli, kurį del visa ko buvau paėmęs.

— Tamsta vyresnysis, ar ir švarkai reikia musivikyti? — paklausė Aleksas A-tis. Enkadevistas jam nieko neatsakė.

— Ar du jau visai pamišai? Nustok kvatojęs! Tu, Aleksy, dar Kaune, bebudamas kameroje, nesąmones mums kalbėjai, — sudraudė A. A-tį pulkininkas G.

— Ištikro, Jonai, čia jie, matyti, ką nors nepaprasto sumanė. Kam jie reikalauja kad mes viską pamestume? Nejaugi čia, kur nors tuose miesto griuvėsiuose mus sušaudys? O gal vės kur nors i upę ir suvarę visus prigrindys? — teiraujasi manęs pulkininkas G. — Tik, Jonai, mudu nepasimėskim, bukim sykiu.

— Mes visi savieji turim stengtis neišsklaidyti tarp kitų. Nemanyčiau kad jie mus žudyti, nes nepaprastai didelę mūsų minia... Gal daiktus liepia mesti, kokiais nors kitais smetimais. Bet ką galime žinoti, tokie nelabieji

visko gali sugalvoti. Tačiau pasitikėkim Dievą Apvaizda, juk iki šiol dar mes nepažuvom. Pažiūrėsime kelintas dabar čia bus mūsų tragedijos aktas....

— Manau kad jau šitas aktas bus paskutinis, — atsako man jis, laikydamasis mano rankos.

Nors enkadevistai ir labai draudžia kalbėtis, nuolat šukaudami "molat" "nerazgovarivat", bet mes, budami tokioje didžiulėje žmonių minioje, kurioje visišką tylą išlaikyti niekas nepriverstų, turime progos pusbalsiai pasikalbėti.

Pagaliau davė komandą žengti pirmyn. Taip greitai žingsniu mus vedė sugriautomis miesto gatvėmis, nuolat šaudydami pabėgančius iš rikiuotės, jog mes, voros viduryje budami, turėjom bėgti kad neatsiliktume nuo priešakinio eilii.

Gatvėse kurionis ėjome, duobes ir griuvėsius aplenkdami, labai negražus vaizdas. Kridamos bombos čia taip sugadino gatvių grindinį ir taip suraitė elektros tramvajų geležinius bėgius, ir viršų pastaciūnos juos stysoti, kad baisu žiūrėti. Palei išverstą duobę gulio aukštieninkai padrikus negyva moteris, kitoje vietoje kraujo klane susirietęs vyriškio lavonas kniūksto, ten toliau nežinia kokia žmogaus kūno dalis su trupčių kruvinų skarmalų drypso.... Kai kurios gatvės visiškai sumaišytos, perdėm sujauktos su namų griuvėsiais, kad eidami turėjome jas aplenkiti. O kiek žmonių su-triškino tuose namų griuvėsiuose ir jų rūsyse palaidojo negalima ir įsivaizduoti. Miestas gi nebuvo išanksto ištuštintas, visas šimtas tukstančių gyventojų viena diena negalėjo pabėgti, todėl čia labai daug liko jų amžinai išeiti.

Mes, didžiulė kelių tukstančių pajodušiu, nudrėskusių, vienmaršinių ir basų — vyrų ir moterų — vorą, labai skubiai kažin kur, užgriuvusiomis gatvėmis vingiuojame, einame, tikrai sakant bėgame, net uždusdami bėgame. O čia iš abiejų pusių, per porą žingsnių nuo mūsų voros, šautuvus į mus atkiše, enkadevistai vis dar mus ragina: "Skorėj, skorėj! Neotstavai!"

Bėgdami nakties tamsoje klaukionis, tik liepsnojančių gaisrų neįaukiai tarp tukstančių griuvėsių milžiniškų šešėlių apšviestomis, gatvėmis, pro žmonių gulinčius lavonus, matome kad bėgame iš sugriauto liepsnojančio miesto. Kur mus varo, kur mes taip skubiai bėgame — nežinome. Be to, mes lydi labai įkyri bauginanti muzika: "pach, pach, pach... pach, pach, pach!"... Tai enkadevistai visą laiką be jokios palovos šaudo bandančius iš voros bėgti ir atsiliekančius kalinius. Jie daušina lavonų skaičių Minsko gatvėse. Vokiečių kariuomenės daliniai, atėję į Minską, nesupras iš kur tiek daug civilinių žmonių lavonų atsirado. Pamanyš kad jų lakunai tiek daug kulkosvaizdžiais prisaudė...

Pagaliau perėjome dar nesudaužytą tiltą (vėliau jis buvo sugriautas) ir po kiek laiko tokio skubaus žengimo pro spirito varyklą kairėje gatvės pusėje (ta miesto dalis dar ne visiškai buvo sugriauta) atėjome į gražiai meksfaltuotą Mogilevo gatvę.

Perėjus geležinkelio liniją, pradėjo švišti. Dešinėje pusėje prie pat plento pamatėme didžiulę akmenų skaldymo dirbtuvę su užrašu ant vartų: "Kamnelomnija", ir ant tvoros sienų išlipdytais įvairiais plakatais skatinančiais tos įstaigos darbininkus didinti darbo našumą.

Prie vieno dviejų aukštų gražaus balto mūrinio namo priešakyje stovėjo ant cementinių keturkampių pedestalų dvi milžiniško dydžio baltos statulos — Lenino ir Stalino. Miesto riboms pasibaigus, ties Budilovo kaimu (kolhozu), kairėje pusėje prie pat plento, kur stovėjo mediniai vartai su penkiakampe iš medžio padaryta žvaigždė vartų viršuje, visiškai išaušo ir čia pat už kaimo miške pradėjo kukuoti gegutė. Pirmą sykį symet gegutės balsą išgirdau, kuris labai mane sujaudino. Tačiau neilgai ji galėjo ten kukuoti, nes tame pačiame miške pradėjo kulkosvaizdžiais ir šautuvais šaudyti. Vėliau juos žino ką jie ten taip labai šaudė!

Prieinant gražų pušyną, kuriame stovi kareivinės (voennyj gorodok), apie devyni kilometrai nuo Minsko, svystelėjo mums į akis pirmutiniai tekančios saulės spinduliai, nes mes ėjom Mogilevo plentu į rytus. Raitas jojas vyresnysis enkadevistas su trimis kvadratais ant apykaklės užsiutais, davė komandą: "Rieže!" — eiti lėčiau.

Nepaprastai gražus Birželio 25 rytas. Žaviame pušyne stovi "voennyj gorodok". Dešinėje pusėje prieš vieną dailių trijų aukštų baltą mūrinį namą, dideliame gėlių darželyje taip pat stovi Lenino ir Stalino didžiulės statulos.

Seka: SAUDYMAI PRASIEDA.

SAPNININKAS

Kaina su prisijuntimu \$1.25

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapnininkas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti namuose.

Reikalaukit "Dirvoje"

ALGIMANTAS

Dr. Vincas Pietaris

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

DANUTOS SUGRYZIMAS

Ir pirma šitų kalbų ne sykį Erdvilui lino į galvą mintis kad ne be reikalo ji čionai draudžia Kabilis su saviškiais ir kad tokio draudimo priežastimi gali būti užmanymas padaryti iš jo Samadžiukės vyrą. Vienok šita mintis taip jam visados išrodė tuščia ir negalima kad ilgesniam laikui ji niekados nespėjo užkliuti jo galvoje. Dabar gi pasirodė kad tai buvo teisybė. Ir pikta, ir rustu, ir laukstu pasidarė vyrui. Tiesa, ta Samadžiukė nemaža trusė aplink jį sergantis, bet kaip atlyginimą reikalauja kad jis imtų ją sau už žmoną vis jau perdaug.

Ir jo galvoje sukilo pirmų įspūdžių vaizdai, kuriuos padarė mergina į jį: ilga, laiba, kaip ir kampuota, su kampuotu ir šiurkščiu apsiėjimu ir tokia jau kalba, panaši greičiau į jauną vaikystę negu į merginą. Nei tai su išpuosomis, nei tai su išgąsdintom akim žiūri į jį ir kiša uzbogą prie burnos. Pirmose pažinties dienose jis kitaip ir manyt negalėjo apie Samadžiukę kaip tiktai taip: medinis liemuo, lentutės veidas, o iš pagaliukų kojos ir rankos. Tik nežinia iš kur ji ėmė smulkias gražias rankas ir gražias smulkias kojas. Siauros, turbut, tada sukaštos lupos išrodė tada vyrui greičiau plyšiu, negu burna. Suveltį ant galvos plaukai darė galvą panašią į pakulį kuodelį. Tiesa. Paskui pasirodė kad ir merginos lupos kaip nusirpusios vyšnios gražios, ir galva, šukuojama, gražiai išrodė, kad ypač žavinčios jos akys, bet noras kad jis būtų tokios... kutvelos vyrui, tiktai vieni juokai... Jis čia atsiminė jog tada Samadžiukė buvo tiktai keturiolikos metų ir jog nuo to laiko ji ir užaugo ir persimainė dikičiai, bet kas iš to? Ten toli Gardino pilyje ar Alytuje yra mergina prie kurios per ilgas eiles laiko prikaltos jo mintys ir visi pajautimai. O su ja nei lyginti nėra ko ne tik Samadžiukę bet ir jokią kitą. Ten tolimoje šalyje spindi, kaip dvynos žvaigždės, dvi linksmos akutės, už kurias jis viską atiduotų kad tiktai jos jam dailiai spindėtų.

— Tik ji gali nušviesti man gyvenimą. Ir jeigu ji man neteks, tai kitos man visai nereikia... — jis svajojo.

Vienas su savo mintimis vaikščiojo vaikinai po namus, po laukus, neturėdamas su kuo nuobodumui nuvyti. Pirmą, budavo, nors su Samadžiuke pasinėka ir nusiramina truputį. Dabar ir to negali padaryti. Ir jį lenkėsi jo, ir jis stengėsi merginos išsilenkti.

Tužmastes apimtas, vieną dieną išėjęs Erdvilas iš namų, įlindo į krumus ir galvojo gulėdamas kaip jam dabar būti ir kas daryti kad išbėgti iš Kaplių salos nelaisvės. Guli jisai ir girdi istolo balsus Kaplio su sunum:

— Aš ir sakiau kad taip bus, — kalbėjo Kaplis. — Ji pati kalta. Vos aš ją priverčiau. O po prievarta daromas darbas visada niekam vertas... Bet aš manau kad piktumas praeis, o nuobodumas viską pabaigs, — kalbėjo senis Kaplis.

Erdvilas ir anksčiau girdėjo nesąžiningų kalbų, bet anksčiau jisai suvis nepaisė jų ir nesuprato. Dabar kitas dalykas. Jis viską suprato gerai ir iš pikto pirmojo sau krito.

— Ir šitie niekšai užsimanė su manim padaryti taip kaip jiems patinka, — manė sau Erdvilas ir pyko.

Balsai tuo tarpu truputį nutilo, turbūt nuėjus vyrams į šalį, ir davė progos Erdvilui grįžti prie savo minčių. Jisai galvojo dabar kaip galima bus susekti kokiu būdu Kaplis su Keršiu persidangina per pelkę. Vargas buvo tame kad, jo apskaitymu, susekus reiks tuoj pat ir bėgti, nes pasisekimui pabėgti reikės ilgesniam laikui surišti Samadžiukę, arba nors ją uždaryti jos gryčaitėje, taip kad ji ilgiau negalėtų išeiti. Žinomas dalykas, po tokiu apsiėjimu liktis saloje bus jau negalima be pavojaus. Taip bemanydamas, už valandėlės vėl Erdvilas išgirdo vyrų balsus, tiktai dabar tie balsai buvo šiurkštesni.

— Gana jau, sakau! — kone rėkė Keršis. — Gana jau šitų visų bandymų. Paduoti jį į Aršienės nagus ir atlikti! Tiesa, jį neduos už jį tiek kiek už Triobių

Danutą, bet ir jis Algimanto pulko vyras, ir už jį niekas mums tiek neužmokės kiek Aršienė.

— Kas paduos? — klausė senis. — Ak nei tu nei aš nelysime Aršienei nei jos artimiesiems į akis.

— Tegul tada pati Samadžiukė ir paduoda.

— Ar tai ją priversi?

— Dabar ji pikta ant jo tai paduos gal... —

Erdvilas ir neabejojo kad apie jį ėjo šneka. Iš Kaplio ir jo sunaus žodžių jis suprato jog jam graso pavojus patekti į Aršienės rankas. Abejojo tiktai tie du vyrai, kaip jis numanė, ar apsiims Samadžiukę jį paduoti į Aršienės nagus ar ne.

Ukanotas Erdvilas gyvenimas dabar dar labiau apsiniaukė. Nerimastis ėjo vis didyn, ypač kada jisai patėmijo namuose prisirengimą. Praslinko diena-antra, laikė kurių jisai su atrta tēmijo mažiausią permainą kaip vyrų taip ir Samadžiukės veiduose, bet vyrų veida jam nieko negalėjo išreikšti, o Samadžiukės veidas ir budas matomai mainėsi.

Visą naktį beveik nemigęs Erdvilas užmigo drūčiai apie patį švitimą ir nepajuto kaip jo gryčaitės durys atsivėrė, nei kaip įėjus pas jį Samadžiukę nusikosėjo.

— Kelk! Kelk ir rengkis! — girdi jis per sapnus ir jaučia kaip taso jį už rankos. Praplėšęs akis žiūri jisai: šalia jo stovi Samadžiukė ir budina jį.

— Rengkis ir bėgk! — kalba ji, pamaičius kad jis jau pabudo.

— O kas gi? — klausia jis, lemtai dar neprasiblaivęs.

— Skubink bėgti! Tuoj bus pervėlu! — ragina ji mergina.

Viltis atgausti laisvę pakėlė vaikiną iš lovos tuojau. Bematai, jau rubai buvo ant jo. Abejonių apie Samadžiukės pasielgimą ir nekilio Erdvilo galvoje.

— Užsėbk pusryčių, — ragino mergina. — ir eisime.

Neprieštaraujamas nei žodžio, Erdvilas ant greitosios sugriebęs šaukštą ir duonos riekę, sėdo prie blindo. Dabar vienok neiškentė nepaklausęs jos:

— O kur gi vyrai ir ką jie veikia?

— Valgyk sveikas! Apie niekniekius pasišnekesim paskui. O dabar klausyk ką aš tau kalbėsiu. Pirmiausia, ar apsiimi apie mane neklausinėti, nei nieko nekaltinti apie mane, nei apie viską ką čia matai?

— Prižadui! — atsakė Erdvilas, skubindamas valgyti.

— Gerai! Dabar klausyk dar. Ar prižadi klausyti manęs per pirmas dvi dienas ir pildyti viską ką aš liepsi?

Ir jį klausimai Erdvilas davė tvirtinamą atsakymą, bet neiškentė nepaklausęs mergaitės:

— Argi ir tu bėgsi?

— Šito klausimo, mudviejų sutarimu, tu, tiesą sakant, negalėtum ir statyti. Bet aš jį pavelių tau ir atsakysiu, nors ir pats pamanyęs galėtum sau atsakyti. Pamanyk tik, ar aš tave išvedus galiu grįžti atgal? Argi tu taip mažas?

— Vis tiktai tavo tėvas, tavo brolis.

— Jokių šnekų! — sutrėmė Samadžiukė. Ir paties Erdvilo nusistebėjimui Samadžiukės žodžiai ir apsiėjimas buvo dabar tokie kad neklausyti jos buvo negalimas daiktas. Pavalgydinus, įbruko ji vyrui į ranką sunkų pūną.

— Tau reiks dar ginklų ir šarvų. Na tai inek į šitą trobą ir pasirink, — kalbėjo mergina. — Bent sykį pamatysi ko iki šiol nematei ir nežinojai, nors sykį ir geidei pamatyti.

Taip kalbėdama privėdė Erdvilą prie užrakintos nei tai klėties, nei tai kambaros stovinčios atokiai nuo trobų. Į ją niekas niekad nevaikščiojo. Pats Erdvilas bandė porą sykų pažūrėti kas galėtų būti toje troboje, bet be smarvės nieko jisai ten neįėjo, nei nespėjo pamatyti. Samadžiukė dabar atrakinio duris ir tos praviros. Už šitų durų buvo matyti kitos, uždarytos klinkiu iš lauko. Priemėnėje šitos trobos ant sienų kabojo šarvai ir visoki ginklai. Tarp jų Erdvilas rado ir viską savo.

— Nori, gal, pažūrėti kas ten toliau yra? — klausė Samadžiukė. — Jeigu nori tai atidaryk duris, pamatysi.

Republikonų Konvencijos Kalbėtojas

Kalifornijos gubernatorius Earl Warren, kuris išrinktas Republikonų partijos vadovaujamu kalbėtoju Republikonų partijos nacionalinėje konvencijoje, kuri bus laikoma Chicagoje Birželio mėnesį, nominavimui savo partijos kandidato į prezidentus. Fotografai užtikino gubernatorių dar lovoje, prie kurio atėjo ir jo dukrytės.

Erdvilas, atsukęs klinkį, pravėrė duris. Iš ten tvostelėjo smarvė taip kad vyras turėjo nosį pasukti į šalį. Vienok susilaikė ir metė akim į vidų. Prie sienų prikalti rėžiniai gulėjo žmonių kaulai, po kiekvienais kaulais buvo šiaudų pluoštėliai — mielaširdingumo ženklas.

Su neslepama išgastim metėsi vyras atgal iš tos įtartinios trobos.

— Eime! — šaukė dabar Samadžiukė, uždarius baidą trobą. — Dabar žinai kas liekasi užpakalyje, — kalbėjo mergina, žengdama sparciai per lauką.

Erdvilas ėjo tylėdamas. Nenoromis jo omenyje pakilo klausimas kas būtų buvę jeigu Samadžiukė būtų pastumėjus jį ir užsukus pirmą storų durų klinkį, o paskui uždarius ir antras duris? Į šitą mintį net širpuliai nuėjo per visą kūną. Stiprios sienos, šulais grysta troba ir tulčių lubomis būtų jį prarijus, kaip kitus, amžinai.

Erdvilas norėjo užsimesti šarvus, bet jį sudraudė Samadžiukė patardama kad šarvai tiktai trukdys.

Balos pakraštėje, šokinėdami kupstas nuo kupsto, jiedu pasiekė krumus, už kurių slėpsis nedidelė valtėlė. Sudėję viską į šitą valtį, sulipo patys. Erdvilas, pamėgęs irklą, norėjo jau irtis.

— Palauk! — sudraudė jį vėl Samadžiukė. — Reikia nors deivėms-valdytojoms auka sudėti, kad duotų laimę kelionėje. — Ir tai pasakius jį priglaudė valtėlę prie gana plataus akmens, stovinčio pakraštėje, ir išlipus, sudėjęs rankas ėmė melstis.

Nenoromis Erdvilas metė akim į ją. Kaip ji dabar nepanaši buvo į tą kurią jis kasdienai buvo pripratęs matyti. Laibas, patogus liemuo, kaip liemuo lygios pušaitės, sukabintas kikiuku, stovėjo prieš jį.

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus

Lietuvius atsilankyti.

Atdara nedėdieniais.

KAZYS LEIMONAS, Sav.

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"

"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS,

UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20

Kazys Stonis, Savininkas.

WICKLIFFE, OHIO

SUPERIOR-RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kitų miestų

pravažuojanti Lietuviai

Helen Urbšaitis Helen Dunbar

Savininkės

'Senų Namų Daktaras'

Pirmutinis Lietuvis

Popieriuotojas Kamblande

ISPLYSIUSIŲ KAMBARIŲ

TAISYTOJAS

Vincas Debesis

7605 Star Ave. EX. 0417

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zvalskis, Savininkas

Užlaiko visokias naminas ir im-

portuotas gyduoles nuo visokių li-

gy, žaizdų ir kitokių negėrovų.

Išpildo dakratų receptus atsakan-

čiai. Kreipkitės į savo vienau-

čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL

PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland

Telefonas ENdicott 8618

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,

Popieriuotojas

Dekoratorius

495 East 123rd St.

Telefonas P Otomac 6899

PER TVORA PASIŽVALGIUS

SLA organas Tėvynė kai mirtin pasmerkta žmogžudys: nežino kada ją "bagoti" žmonės (milijonus turį) elektros kedėn pasodins. Bėda neturtingam!

BOLŠEVIKŲ Vilnis nušneka: "Lietuvai tapus Tarybine, viskas iš pamatų pasikeitė". Tikra tiesa: visas Lietuvos pamatas būtų Sibire netrukus atsidurs.

dabar, aplietas saulės spindulių. Galva pakelta į dangų žėrėjo nuo pakaklės, parėdžiusios ją. Baltos smulkios rankos, sudėtos kaip vaikus radastos žiedas, nušviestos rausva spalva, kabojo ore. Raudonos jos lupos šnabždėjo maldą. Maldą tą rėmė visos veido sudėjimas ir gilios, tartum kokią tai slėpinį užslėpusios akys.

Su nusistebėjimu žiūrėjo Erdvilas į mergaitę, nenorėdamas akių atitraukti. Ji paskui nuėmė nuo savo piršto žiedą ir numetė jį pelkę.

— Dabar į kelionę! — tarė sėsdama į valtį ir pratusia ranka pakreipė valtį į žiemę ir rytų kampą.

(Bus daugiau)

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galit tikėtis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtais audimo viršeliais, populiariška lengva kalba parašyta, stambiomis raidėmis. Apakoma pasaulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tęsėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Rusijos ir tt. Rasit aprašyta joje kaip žmonių gyvenimo, kariavo nuo pat priešistorinių laikų, per visus amžius iki mūsų dienų, kokios buvo didžios ir galingos tautos ir jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykite prisiusti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

SKAITYKIT IR PALAIKYKIT DIRVA

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalams:

VISTOS, ANTYS, ŽASYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI.

Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus.

Kampas Superior ir 43 Street

ENDicott 5025

Jau pavasaris! VYRAMS REIKMENYS

SKRYBĖLĖS

Vyrams ir Vaikinams

Vėliausių Pavidalų,

Stylių ir Spalvų

6.00

GRAŽUS LANGUOTI ir vienodų spalvų

SPORT MARŠKINIAI

3.45 ir 4.95

KELNĖS Vyrams, Vaikinams 3.95 ir 4.95

didelis pasirinkimas įvairių medžiagų

KAKLARAIŠČIAI Pavasariui \$1 ir 1.50

Pritaikyti prie jūsų rubų. Vėliausių spalvų ir pavyzdžių.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu piršiniu. DYKAI

Čia galit iškeisti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakaris

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

MATANT socialistų ir klerikalų pasilėpusių po katalikystės kauke, nuolatini, įkyrų ir žiaurų puolimą ir šmeižtus ant tautininkų kyla klausimas: ko jie taip bjauriai duksta? Ar jiems jau žemė iš po kojų slysta, ar jiems vietos šioje šalyje permaža? Atsakymas nesunku surasti.

Jie duksta iš pavydo kad tautininkai visu atsidavinu dirba dėl Lietuvos ir kad tautininkams tas darbas sekasi, nes pas tautininkus yra gausiau ir įtakingiausi vadai. Pas tautininkus dirba jaunas Lietuvos žiedas — jaunoji karta, kuomet ta trijų kėlių nori visus valdyti, ir jų taktininkai, visi jau nusėję, sumam-bėję, be sumanumo, be energijos, ir kurių dienos jau atgyventos.

Tautininkai savo sumanumu ir veiklumu surinko ir patys sudėjo daugiau aukų Lietuvos reikalams negu ta supelėjus trijų kėlių, kuri tik moka iš kitų kauklyti, bet patys nieko neduoda.

Tautininkai savo sumanumu ir įtaka tiek išgarsino Lietuvos nepriklausomybės reikalą Amerikiečių tarpe kiek ta mieganti trijų kėlių niekados nepajiegs.

Kuomet socialistai išgarsėjo nuo pereinamo Pasaulinio karo savo "nei cento Lietuvai" ir klerikalai savo energiją kiek jos dar turi, sunaudoja vien-

tik puolimui ir niekinimui tautininkų, tautininkai savo sumanumą, energiją ir gerą įtaką sunaudoja skelbimui tarp Amerikos visuomenės ir žymiesnių žmonių Lietuvos laisvės bylos reikalą.

Tai va del ko tie Lietuviški kvislینگai duksta ant tautininkų. Patys nieko naudingo neveikdami, vien tik intrigomis gyvena ir kitiems trukdo savo šmeižtais dirbti naudingą Lietuvai darbą.

Tai gi keista kaip sandariečiai, kurie save skaito tautine srove, gali pakęsti tokį bendradarbiavimą su socialistais ir klerikalais.

Iš Tėvynėje tilpusio SLA protokolo sužinojome kas su-cenzuravo Liet. Vaduoti Sąjūgos prašymą aukos parėmimui išleisti knygą "Timeless Lithuania".

Patį SLA Pild. Taryba, budama bejėgė skirti nors kokią dalį iš SLA Tautiškių Centų tam svarbiam tautos reikalui, atsisakė vyriausio SLA cenzoriaus, pasilėpusio po Apšvietos Komisiją.

Už Apšvietos Komisiją atsakė žydbernis Naujienų redaktorius Grigaitis.

Mikas Vaidyla, kaip politinis ligonis, budamas po "daktaro" Grigaičio priežiūra, negalėjo kalbėti. Tačiau kas uždraudė kalbėti Jonui Valaičiui, kuris regis yra tautininkas, tai dar ir šiandien tebėra paslaptis.

Jeigu šie SLA Pild. Tarybos rinkimai padarys kokią nors permainą tai busintis SLA seimas turės reformuoti ir visas

Susivienijime komisijas, kurias kaip žinoma visuomet pasirenka SLA "vyriausia galva", pasipuošęs prezidento kepure.

PIRMOJE vietoje seimas turės atkreipti dėmesį į Apšvietos komisiją, kurion turės išrinkti tokius žmones kuriems rūpėtų tik SLA apšvieta, o ne Marksistinė politika.

Į Apšvietos komisiją seimas turėtų pats išrinkti ir tokius SLA narius kurie yra liuosi nuo Marksistinės politikos, ne tokius nusipolitikavusius redaktorėlius kaip kad dabar sudaro tą komisiją.

DABARTINĖ diktatoriškoji SLA Pild. Taryba turbūt nujaucia ką nors tokio sau nepageidautino kad SLA seimui skiria tik tris dienas.

Visiems SLA nariams aiškiai yra suprantama kad kiek Susivienijimas turi svarbių reikalų, seimas negalės jų tinkamai išspręsti per tris dienas.

Ar tik nebus Pittsburgho konferencijos kopija, kur delegatas gavęs balsą tik galės pasakyti savo vardą, pavarde, iš kur paeina — ir "sėskis, tavo trys minutes pasitaigė". O ką seimui pakiš Pild. Taryba tas prezidento kucelio pagalba bus "užgirta", taip kaip buvo Pittsburgho trijų kėlių konferencijoje.

SLA nariai, apsižiūrėkit kad dabartiniai viršininkai neiškreštų jums kokios atsiprašant kiauylstės.

SLA rinkimų istorijoje dar niekad socialistai, net ir patys Bagočius, nevedė tokios šlyk-

WATERBURY, CT.

KVISLINGAI NETURI KANTRYBES...

Girdima. \$5,000,000 Karo Bonų vėjus užsibaigė. Pasekmės, vietinės spaudos pranešimai, pasirodė neblogos. Su-prantama, galėjo būti daug geresnės, bet, kadangi šiuo tarpu žmonės yra užimti savais darbais, biznierių su trukumu darbininkų, kitiems kitokios priežastys, tai nebuvo kam gerai pasidaruoti. Prie to, žinoma yra kad buvo ir kvislینگų kurie nuolat bando trukdyti Lietuvišką veikimą.

Pavyzdžiui, kada Waterburyje Karo Bonų vėjus prasi-dėjo, nekurių srovių agentėliai pradėjo šnibždėti: "Karo Bonų pardavimas yra geras darbas... bet kam tie 'Smetoninkai' kitiems už akių užbėga?... Kodel jie nelaukė pakol A. L. T. paskelbs tokį vėją?... Kodel jie neatsiklausė ar A. L. T. pritaris tokiame Karo Bonų vėjuje?... Ar tie 'Smetoninkai' nesupranta kad A. L. T. sudaro 85 nuosimti visuomenės didžiūmos?..."

Taip, iš srovinių atžvilgio jie tegul savinasi žymia didžiūma, bet ką ta "žymia didžiūma" yra iki šiol nuveikus?

Aš nekalbu apie ALT veiklumą ar neveiklumą, aš tikiu kad laikui bėgant ALT nuveiks kilnių ir svarbių darbų. Aš čia kalbu tik apie nekurių srovi-nių agentėlių šnibždėjimą, ku-

čios propagandos prieš savo oponentus kaip šį metą.

riems nerupi nei Amerikos laimėjimas karo, nei Lietuvos nepriklausomybė, jiems tik rupi srovinis kromelis.

Jie sakosi esą inteligentai žmonės, bet pažiūrėkim į jų inteligentiškumą. Balandžio 27-kada "Victory House" viešai pradėjo pardavinėti Karo Bonus, štai tie agentėliai išėjo iš kantrybės, pradėjo vieni kitus telefonu šaukti, sakdami, čia koki "baubai" pardavinėja karo bonus, nepirkit, neprisidėkit, nes jie tai daro suardymui vienybės tarp gerų žmonių, A. L. T. jiems nepritaria....

Tiesa, man nėra žinoma ar ALT tam pritarė ar ne, man tas nesvarbu, tai yra jų dalykas. Aš ir nekalbu apie ALT, aš kalbu apie srovinius agentėlius kurie pasidengę ALT ardu perša žmonėms savo nu-lėvėtos politikos kromelį. O albtėti apie vienybės ardymą? Tie žmoneliai nesupranta kas yra vienybė ir jiems tas visiškai nerupi, jiems daugiausia rupi jų pačių kromelis.

Vietos Karo Bonų komisija dar pilno raporto negali paskelbti, nes dar vis žmonės prisunčia pinigų už bonus, ir matyti kad Waterburio Lietu-viai, neatsižvelgiant į minėtas kliūtis, visvien žymiai pasidar-bavo Amerikos Karo laimėjimo pastangoms kartu ir Lietuvos Nepriklausomybės tikslams.

L-vis.

ATLANKĖ TĖVUS. Bertha V. Dzimidis, gavus kelias dienas atolaidų, parvyko paviešėti pas savo tėvus ir draugus. Ji įstojo į WAVES Vasario m. 1943 metais, dabar prisilaiko Naval Air Station, Miami, Fla.

ARTISTO A. VASILIAUSKO KONCERTAS

American Friends of Lithuania organizacijos jaunimas sumanė parsikviesti artistą A. Vasiliauska į Waterbury koncertuoti, gavę jo sutikimą rengia jam koncertą sekmadienį, Gegužės 21, Nemunas salėje, 48 Green gatvės, nuo 2:30 val. po pietų.

Artistas Alekas Vasiliauskas išpildys gausų dainų programą; Harvey Davies, pianistas kompozitorius, muzikos ir muzikališkų monologų, skam-

bins pianą. Tikimes koncertas bus vienas iš gražiausių, kokių netankiai esti šioje apie-linkėje. Visus prašome atsilankyti kuoskaitlingiausia.

Rengėjų komisija: Dorothy Raden, Patricia Klikna, Genevieve Penevich, Gladys Nakro-sis, George Trečiokas.

•TIBETE, Azijoje, visa pu-sė žmonių gyvena tikrai pala-pinėse, neturi namų, nors ta šalis yra viena iš plikiausių ir audringiausių pasaulyje.

ENDicott 3340

BERT'S

GERAS LAIKRODĖLIU ir LAIKRODŽIŲ TAISYTOJAS
BERT REICHARD
7415 WADE PARK AVE.

CHARMET DRESS SHOP

LINGERIE-HOSIERY
Turime šilkinų dresų mierų 9 iki 52, ir šiaip dresų 9 iki 46.
10412 UNION AVENUE
Mich. 7431 (25)

REIKALAUJAM DARBININKŲ

LATHE DARBININKŲ —

RADIO DRILL-PRESS OPERATORIŲ

HORIZONTAL BORING-MILL OPERATORIŲ

THE PHOENIX MACHINE CO.

2711 Church Ave. Cleveland CHerry 1046

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų pa-tirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale viso-kios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius).
ir Apdraudos Agentura.

P.-P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

"Daugelis Rankų Palengvina Darbą!"

Ar tai jos daro bandžus ligoninėms, ar sudėlioja pakečius siuntimui mūsų vaikams ir merginoms karinėje tarnyboje, moterys žino kad "daugelis rankų palengvina darbą".

Šiandien milijonai Amerikos moterų bendrai dirba, atlieka įvairybę darbų namų fronte ir net karo frontuose—darbus kurie gelbsti šalies karo pastangoms ir pagreitina kasdien, valanda po valandą, pri-artinti Pergalę.

Tos pasekmės atsieklamos milijonais jų patriotiškų, norinčių dirbti rankų, su pagalba elektros... visad gatavos, nenuilstančios elektros kuri suka tukstančius padar-gus—nuo mekaniško milžino kuris atlieka dar-bų tukstančio vyrų iki siuvamos mašinos kuri siuva šimtą kartų greičiau negu gali padaryti greičiausi pirštai vieni.

Nors elektra dabar daug darbo atlieka, elektros biznio vadai žino kad ji atliks didelę daugybę patarnavimų po to kai mūsų vyrai ir merginos sugrįš iš pergalės.

Juo Daugiau Elektra Atlieka Darbo Tuo Figiau Ji Atsieina Naudotojui

Nuo to kai elektra pajungta žmogaus patarnavimui virš 60 metų atgal, padargai jai gaminti ir sunaudoti nuolat buvo geri-nami...o tas nuolat pastumėjo našumą, su padidėjančiu suvartojimu, kurį nuolat se-kė elektros jėgos kainos mažėjimas.

Vidutinė kaina už vieną elektros kurią teikė The Illuminating Company 352,000 savo naudotojų 1943 metais buvo 10 nu-simčių žemesnė negu kurį kita metų šios Kompanijos 52 metų buvimo biznyje.

Taipgi, 1943 buvo paeiliui 52-ras metas kurių bėgyje vidutiniai elektros kaštai šios Kompanijos naudotojams į namus buvo mažinama. Šiandien vidutiniai elektros kaš-na vis eina žemyn.—THE CLEVELAND ELECTRIC ILLUMINATING COMPANY.

The May Company FASHION BASEMENT

Štai Tikrai Puikios Skrybėlės
Kurios Jums Patiks

Baltų ir
Rusvų šiaudų

Mažiukės — ir Didelių Stylių!

Visada šviežios—visada tinkamos Pavasa-rio ir Vasaros dėvėjimui! Turim skrybėlių visokio pavidalo ir išdirbimo—pusiau gal-vos—ir dideliais bryliais kurie uždengia nuo saulės. Šiurkščių ir švelnių šiaudų skrybė-lės pritinkančios bent galvai.

The May Co. Basement.

2.95
iki
4.95

Baltos Pirštinės 95c pr.

Pagražink savo Pavasario ir Vasaros parėdus pora naujų baltų taujų pirštinių! Jos nuostabiai prisidės prie jūsų pereinamo metų kostiumo padarymo kaip naujo! Išros arba trumpos pirštinės iš audimo arba megstos — gelsvos, rudos ir juodos spalvos. Mie-ros 6 iki 8.

The May Co. Basement

The Illuminating Company

DON'T WASTE ELECTRICITY! TURN OFF LIGHTS AND APPLIANCES WHEN NOT IN USE!

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Clevelando Katalikų Labdarybės korporacija pradeda savo vājų sukēlimui \$500,000 fondo palaikymui savo labdarinų įstaigų šioje diecezijoje. Vajuje dirba visos parapijos ir apie 10,000 liuosnorių aukrinkējų.

FLORAL HERB CO., Dept. 7
Box 305 CLINTON, IND.

Garf. 0970 (24) CEdar 169

Duodam vėliausios mados
patarnavimą. Susitarimui

PHONE: ENdicott 4486

When war broke out, Marine Sgt. Maier J. Rothschild of New York City was studying journalism at night, selling stocks in Wall Street daytimes. On December 31, 1941, 24 days after Pearl Harbor, he enlisted. He's been awarded the Purple Heart for wounds received in hand to hand bayonet combat, and the Navy Cross for fighting off and killing 35 out of 150 of the enemy storming a machine-gun emplacement. He's not giving up until we win. And you? Are you still buying that extra War Bond?

U. S. Treasury Department

and Yakutsk (in Siberia) and move Russians into Finland, or else give Finland a very special privileged position after a friendly government has been established. Machiavelli said that one should either be nice to people or destroy them. Russian leaders are familiar with Machiavelli".

and Estonians under the guise of a Russian Soviet "autonomy" should, at least, obtain firm guarantees from Moscow that she will be 'nice' to the people handed over to her.

6701-03-09 St. Clair Frank W. Jacobson HE. 8777

2783 East 79th Street EN. 9396

1252 East 55th Street HE. 9228

9008 Harvard Ave. DI. 2569

343 Old Arcade, 3-čias aukstas MA. 0111

864 East 140th Street GL. 0278

7127 Broadway MI. 9250